

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, szeptember 2.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Granicsár-politika.**Az ifjúság harcza.****Egyről-másról.** Irta: Vay Sándor gróf**A kínai háború.****Az egyetemi ifjúság mozgalma.****József főherceg balesete.****Adeline de Germain hangversenye.****Ünnepségek a Bosporus mellett.****Kormányválság Ausztriában.****A jövő évi népszámlálás.****Hogyan keletkezett a női ruha?****A fehér kezek.****A szereim halottja.****Egy kalandor hóstettei.****Tárcza: Régi butorok.** Irta: Krudy Gyula.**Csarnok: Nóra.** Irta: Konez Ákos.

Granicsár-politika.

Arad, szeptember 1.

Bosznia és Hercegovina okkupációja idejében s közvetlen azután sokat foglalkoztak azzal a kérdéssel, kié legyenek, hova tartozzanak a megszállott tartományok? Magyarországhoz, vagy Ausztriához csatoltassanak-e, vagy egyik ehhez, másik amahhoz, vagy önálló kormány alatt álló külön testje legyenek-e a monarchiának, avagy épen török tartományok maradjanak s idővel visszacsatoltassanak oda, hová a nemzetközi jog szerint még mindig tartoznak?

Az utóbbi idők fejleményei a bonyolult kérdésre mind világosabb választ adnak: Sem a magyaroké, sem a németeké,

sem a törököké nem lesz Bosznia és Hercegovina, hanem lesz a — *granicsároké*.

Ez a dolog, azok előtt, kik Bosznia kormányzatának belső strukturáját ismerik, nem új; közismertté azonban csak a bosnyákok folyton erősödő nyugtalansága s ennek kapcsán azok a mozgalmak és a magyar sajtóban megjelent leleplezések tették, melyek az utóbbi időben állandó érdeklődésben tartották a közvéleményt. A bosnyák kormány végre szükségét érezte annak, hogy a „Budapesti Szemle egy sugalmazott hosszabb közleményében védelmére keljen a megszállott tartományokban folytatott politikájának.

Készséggel megengedjük, hogy a jelzett közlemény nem egy vádat enyhít, sőt megczáfol, megengedjük, hogy a bosnyákok — különösen nyugatias módon — nehezen kezelhető keleti népség, mely gyakran a legjobb intencziókat is félreérti és mely nem a *Kállay*, hanem a maga módja szerint óhajt boldogulni.

De ha mindezt meg is engedjük, nem hunyhatunk még se szemet bizonyos tények előtt és nem térhetünk ki azok konzekvenciái elől. Ilyen tény, hogy Boszniában a nép éretlenségének és tudatlanságának ürügyképen, vagy komolyan vett oka miatt a legkellemetlenebb abszolutizmus uralkodik. A megszállás és a fölkelés leveretése után még indokolt szigor és elnyomás idők folytán nem enyhült, hanem állandóan szervezett és kémrendszerre alapított bürokratizmus, policzaj kormány-

zattá fejlődött, sőt mondhatjuk *fajult*, mely a közigazgatás apró zsarnokainak folyton alkalmat nyújt a nekik nem tetsző alakok meggyötetésére, vagy arra, hogy hivatali buzgóságuk dokumentálása végett lapangó duzzogások kiszimatolásában és egyes malkontentusok felhajsolásában érdemeket szerezzenek.

Tény az, hogy — talán épen a fentebb említett okoknál fogva — az elégedetlenség az egész bosnyák és hercegőcz nép körében állandóan terjed s a kíváncsiorlás mind nagyobb mérvet ölt, még pedig az ázsiai állapotokban tespedő Törökország felé. Ezt a szomorú valóságot nem lehet semmiféle „essay“-vel letagadni, sem azt bebizonyítani, hogy egy kormány, melynek a tartomány berendezése- és igazgatásában teljesen szabad kéz adatott, nem felelős azért, hogy a dolgok — több mint egy negyed századig tartott egységes és tervszerű kormányzás után — idáig fejlődtek.

Ezzel a felelősséggel a bosnyák kormány még akkor is tartoznék, ha nem volna *pozitív előidézője* a bajnak, mert hisz a *mulasztás* is bűn. De nagy okunk van föltenni, hogy a fentebb említett türehtelen *rendörködésen kívül* még azzal is hozzájárult az általános elégedetlenséghez, hogy politikája évről-évre nagyobb engedményeket tett a jezsuiták klerikális propagandájának, melyet a délszláv tartományokban az orthodox és mohamedán vallások és — tudvalevőleg — a magyar

TÁRCZA.

Régi butorok.

Irta: Krudy Gyula.

Emlékeimben él egy kis hölgy — aki már nem volt fiatal, — akire néha mosolygós szeretettel gondolok. Néha este, vagy esős délutánokon hirtelen eszembe jut: vajjon mit csinál Margot kisasszony most? A májusi eső sebesen és frissen hull a magasságból, két cserép rezedám erős illatával megtölti a szobát. Aha, ez a rezedáillat is a kis hölgyre emlékeztet! A diványra fekszem és behunyom a szemem.

Margit kisasszony egy vén és kicsiny házában lakott a templom alatt. A harangok reggel, délben, estve neki szóltak elsősorban, temetésre neki harangoztak, ő a pitvarajtóba ült, fejét csóválgatta és a szomszédokkal az egykor élőről beszélgetett, aki immár a temető felé utazott.

— Mi is így járunk, mondta Margot kisasszony. Vigyázzon mindenki, hogy készületlen ne találja az utolsó óra. Az én menyasszonyi ruhám már kész — jázmin és mirtusz leendő koszorú — a házam is itt van a padláson, jó, szorles, kényelmes és fehér színű arany sarkokkal. Jó lesz benne lakni... Bus — bus — bus a bus halál... mondta, amikor a nagy-

harang szava kivált a többi harangok karából.

Tehát, hogy a vén és kicsiny házzal kezdjük, amelyikben Margot lakott!

Ez a kis fekete odú nem volt valami utálatos hely, mint a hasonló vén házacskák, amelyek mindenkinek az ujjában vannak romladékaikkal. Inkább tetszetős volt és csinos. És tiszta, mert Margot kétszer meszeltette évenként, nagyhétben kékre, szent-György napkor fehérre, pillangónyi ablakai érdeklődő szelid mosolygással néztek a piaci sürgés-forgásra, mintha a Margot jóindulatu szemei lettek volna. Ő itt élt, rezedákat öntözött, kis udvarán fehér léczekre színes üveggömböket tűzött és fekete szoros ruhájában neszellenül járkált esténként kis háza előtt. Sehol másfelé, csak épen odáig, ameddig a gazdag szürszabó portájával az ő kis háza érintkezett. Kendőjét vállára eresztette és szürkülő fürteit libegette az esti szél. Amíg az esti harangot húzták... Mióta volt ez így? Volt-e valaha más-ként? Ki tudná? Margot kisasszony nem panaszkodott, nem busiakodott: úgy jó, ahogy van. A szagos füveket szerette és tiszta szobáit. Ezekben élt boldogan és megelégedetten. Mindig így élt és virágos komótját, görbelábú asztalát és vékony lábú székeit szerette. Mert ezek együtt voltak vele mindig: buban, bajban és örömben. Mintha már beszélgettek volna egymással. A ripszkanapé közepére ha leült, aztán megszólalt és üdvözölte őt. A kasztenhez ha közeledett, az bókkolt neki: Margot kis-

asszony ma szebb mint valaha... Mert egyszer tán itten állt valaki a kaszten mellett — az ablak mellett virágot tartott kezében és valójában szót Margot kisasszonyhoz: kegyed ma szebb, mint valaha... Aki így szólt, eltűnt innen. A szőnyegen se látszik lábnyoma, sehol se látszik nyoma, hogy itt volt, itt állt — tán térdelt is itt valahol előtte, csak a kaszten maradt és vele az emlék. És melyik székben ült utoljára? Nbben a széles karosszékben tán? Nem, itt nagyapó ült és a napsugárral játszott kékeres keze. A napsugarat szeretete volna meglopni: mert már nagyon öreg volt szegény... Hát akkor tán ezen a magashátú, vékonylábú, szigorú külsejű széken ült valaki? Ezen nagyanyó ült, mindig egyenesen az ablaknál és kötött. A piacra nézett ki és mustrálta a járókeleket, közben sóhajtott: ó, istenem, hogy megváltozott a világ! A lányok olyan kalapot tesznek a fejükre, mintha madárijesztők volnának... Hát melyik széken ült ő? Ezen, — ezen a kis törpe számlayon, amelyiknek törökszövege még ma is ép. Ezen ült Margot lábainál és mily gyönyörűen hazudott. Hazudott, mindig hazudott, de milyen gyönyörű volt az! A menyországban nem beszélnek szebben igazságot az angyalok. Az életet megérte, hogy őt hallgatta Margot. Különösen reménységei és terveik voltak szépek. Hogy azután hogyan lesz? Sehogy se lett. Ő elment — néha látja még Margot az utcán, amikor nagyokat köszönt, de közel nem jött. Istenem, tán meg-

nemzeti befolyás ellen üznek, úgy, hogy most már egészen ennek a szolgálatába állott.

„Ha nem volnánk erről meggyőződve, hát meggyőződést merithetnénk erről, az Ugronisták „Magyarország“ című klerikális közlönyének mai vezércikkéből, melyben a bosnyák kormány politikájának védelmére kél.

„Boszniában — ugymond a nevezett jezsuita organum — félmillió mohamedánnal mintegy 900,000 keresztény áll szemben. Utóbbiak kétharmadrészben a görögkeleti, egyharmadrészben a római katolikus valláshoz tartoznak; mégis a kereszténység az okkupáció óta eltelt több mint két évtized alatt sem volt képes a mohamedánizmus fölé kerekedni, mert a mohamedán elem a maga döntő súlyával a görög keletek felé hajlik és a bosnyák kormány éppen azt igyekszik ellensúlyozni, hogy a mohamedánok és görög-keletiek egyesített sulya által okozott elhajlás ne öltön veszedelmes mérvet. Mert Boszniában mindegyik vallási iránynak megvan a maga politikai iránya is: a görög-keleti a Szerbia és Montenegro felé való gravitációt jelenti, a katolikus a Horvátországgal való egyesülés felé tendál, a mohamedán pedig a régi török uralom visszaállítása érdekében fejt ki meglehetősen passzív, terméketlen, plátói ellenállást.“

Ez ugyan jezsuita nyelven van mondva, de könnyen magyarra fordítható, az van benne megmondva, amit mi is állítottunk, hogy a kormány a mohamedánok és szerbek ellensúlyozására, tehát ellenére, katolikus propagandát üz, a katolikusokat egyoldalul támogatja, kik a Horvátországgal való egyesülés felé tendálnak. A bosnyák kormány tehát a nagy es katolikus délszláv állam megalakulásán munkál, mely Rómának kedvenc eszméje, Stroszmayer püspöknek életcélja s a sveczelb granicsár politikában utazó bizonyos bécsi körök titkos ideálja, mely körök ezt a nagy délszláv országot, mint harmadikat óhajtanák a birodalom dualisztikus szervezetébe bele

illeszteni s ezzel a magyar nemzeti állam hatalmát, súlyát, alkotmányát megsemmisíteni. Ennek az irányzatnak szolgál most a boszniai politika, azt vetvén okul, hogy az orthodoxok Szerbia, a mohamedánok pedig Törökország felé kacsintanak. Tehát hogy ne gravitáljanak oda, egy töredéket — mely amazoknak negyed része — kell velök szemben, sőt ellenökre portálni, s a helyett, hogy igazságos és egyenlő mértékű elbánással megbarátkoztatnák a nagy többséget sorsukkal, odahatnak, hogy ez nem találja honját a saját hazájában.

Pedig nekünk magyaroknak jogunk volna követelni, hogy Boszniában ne granicsár, hanem első sorban magyar politikát kövessen a kormány. Mert hát az a tartomány először közös szerzemény, másodsor csak is a magyar közjog alapján lesz végleg a monarchiához csatolható. Méltán követelhetnénk, hogy a bécsi és délszláv beamterek helyett magyar tisztviselők szabadabb és kibékítőbb magyar szellemben igazgassák az országot és a helyhatósági intézmények s szabadabb mozgásu közélet lassankénti fejlesztésével a Magyarországhoz való csatolást előkészítsék.

A mint most kormányozzák Boszniát, annak azt a meggyőződést kell támasztania minden magyar emberben, miszerint a Boszniáért ontott magyar vér és áldozott magyar pénz csak azért volt, hogy a magyar gyűlölő délszlávok, a magyar gyűlölő bécsi bürokraták egy tartományt kapjanak, melyből Magyarországot majd-meghódíthatják.

Ez pedig így nem jól van; ezt a látszatot el kell tüntetni; a hosszú lélekzetű közlemények és védíratok helyett tetekre kell magát a bosnyák kormánynak elhatároznia, s eddigi politikáján változtatnia, mert különben soha sem lesz a magyar nemzet többé megnyerhető arra, hogy idegen tartományok és gyarmatok megszerzésére pénzt és vért áldozzon, tudva, hogy abból se a magyar polgároknak, se a magyar nemzeti érdekeknek semmi anyagi vagy erkölcsi haszna nem lesz, hanem azzal csak ellenségeinek hatalmát növeli.

Az ifjuság harcza.

Budapest, szeptember 1.

Az egyetemen nagy a kavarodás. Az ifjuság nagy része el van keseredve és nem kis okok miatt. Mert hiszen a könnyen hevülő egyetemi diákok között az izgatott hangulat nem rendkívüli dolog. Az egyetemi választások mindig nagyobb élénkséget keltettek és az izgalom sem hiányzott soha. A politikai élet egyes eseményei is mindig nagyobb hullámokat vertek az Alma mater falai között. Így is van rendjén. Ha az ifjuság nem lelkesedik az ideális eszmékért, akkor abból az ifjuságból hiányzik az ideál.

Most azonban sokkal komolyabb és nagyobb jelentőségű események tartják lázban őket. Az egyetemi ifjak egyik pártjának vezetőit kitiltották az egyetemről. Ez a mindenesetre kegyetlen ítélet lesújtotta azt a részét az ifjuságnak, a mely szívesen lemondana a politizálásról és különösen a pártoskodásról, ha arra nem kéayszerítették volna őket.

Mert tekintsük csak meg közelebbről az egyetemi dolgokat.

Néhány év óta, de főként a legutóbbi évben az Egyetemi kör, a honnan a politizálás alapszabályszerűleg számüzve van, mégis a legvehemensebb politizálás tanyája volt.

Hibások ebben mindeusetre a párt volt vezetői, de az egyetem vezető tanárai is, a kik megtűrték azt, hogy az egyetemen felül felekezeti harcok dujanak. Ezt a legnagyobb veszedelemnek tartjuk nemcsak az egyetemi életre, hanem az egész jövő nemzedékre nézve is. — Felekezeti viszályokat az egyetemen tűrni nem lehet. Ennél sokkal inkább megbocsáthatónak tartjuk azt, ha a diákok hazafias fellebbanásából utcái zavargások támadnak, mert az ifjuságnak sohasem zavargás a célja és ha a csöcselék ide tereli a dolgot, arra való a rendőség, hogy azt megakadályozza. De felekezetekre bomlasztani az ifjakat és politikai eszközökké felhasználni őket megengedhetetlen.

A felekezeti harc volt épen az oka annak hogy az egyetemi ifjak pártokra bomlottak. Ez mindenesetre sajnálatos dolog. De ha a bajon segíteni akarunk, akkor annak kutforrását kell betömnünk. Ez lett volna az egyetemi rektor feladata.

bántotta volna? Margot ezen éjjelenként sokat tűnődött, később hallotta, hogy ő megnősült. Haragudhatott ezért Margot? Hisz ő semmi ígéretet nem tett, csak mindig szépeket hazudott. Később meghalt a férfi, egy fia maradt, bizonyos Károly nevű... Ez a Károly egyszer eljött.

Egyszer eljött Károly, Margot rögtön megismerte, s hogy az utcaajtó nyílt, ahogy a lépések hallatszottak a kapu alatt, ahogy kopogott, — tudta, hogy valaki jön a multból, aki mostanság nem szokott idejárni.

— En Szellő Karcsi vagyok, — mondta a fiatal ember. Meghajolt és Margot keze után nyult.

Szellő Karcsi? Margot vérvörös lett, elfordította a fejét és halkán rebogte:

— Annak a Szellőnek a fia?

Karcsi mereven nézett Margotra és kis bajuszát pödörgette.

— Igen, igen, kisasszony, annak a Szellőnek vagyok a fia.

— Hát akkor szívesen látom, mondta Margot és székkel kinította Károlyt. Fél szemmel ügyelte: vajjon melyik székbe fog ülni. Istenem: csak ne a kis számolyra, csak oda ne... Mert Károly éppen olyan volt, mint az apja. Margot ezt már máskor is látta a zsalugáterek mögött, mert ha Szellő Karcsi történetesen arra jött, ő mindjárt besurrant az utcáról. Hogyan találkozhatalna ő annak a fiával? Aki annyira hasonlít az apjához? Ha ránéz, mintha husz esztendő — husz csendes és történetnélküli

esztendőt elfelejtene. Az a Szellő is a mélyen kivágott fekete kabátokat szerette, és nyakendőjét néha ő kötöte csokorra...

Karcsi a székek között nem nagyon válogatott. Leült épen a nagyanyóba, mert az volt legközelebb. Margot csöndesen ereszkedett le a ripszkanapé közepére és folyton-folyvást Karcsit nézte. A szeme az apjéé, a homloka is, sőt a mozzanatai is oly gyorsak és izgatottak. Jó isten, hol van az a husz esztendő? Tán el is mult? Margot visszafojtott lélekzettel várta, vajjon mit fog mondani ő:

— Eljöttem, mert már régen szerettem volna ismerni, kisasszony... Édes apámmal, mikor kis fiu koromban erre sétáltunk, ő megállt e ház előtt és így szólt, — emlékszem, sohse felejttem el, — hogyan is felejtethném el: itt lakik Bakács Margot, ő nagyon szeretett engem, ha felnősz. — és én már nem leszek — kezet csókolj Bakács Margotnak, mert megérdemli...

Margot közelhajolt és a szeme csillogott:

— Hát beszélt rólam? És így? Nos, nos?

Karcsi végighuzta ujjait kis szőke bajuszán.

— Ugy beszélt.

— És most maga eljött, szólt sebesen Margot. Milyen jó, hogy tette. Én magányosan élek itt... Való, való, hogy az édes apja jó barátom volt, de semmi más, tette hozzá lesütvén a szemét. — Remélem, tudja... Mondom, én magányosan élek itt. Beszéljen

valamit magáról; mondja, mi is a foglalkozása?

Karcsi üres tekintettel bámult maga elé.

— Kereskedő leszek — majd, mormogta. Most még otthon vagyok az anyámmal...

— Hallom, sokat mulat.

Karcsi vállat vont.

— Fiatal embernek szabad mulatni.

— No, nem szemrehányásként mondom, kiáltott gyorsan Margot. Isten mentsen. Az édesapja is mulatós ember volt... De ahogy ő mulatott, úgy senki se mulatott azóta se. Mint egy gróf, valósággal mint egy gróf. A cigányoknak százas bankókat adott és ő maga csak kocsisbort ivott.

Karcsi lógázta a fejét. Mustrálta a butorokat, a szobákat és mintha mosolygott volna magában kis bajuszkája alatt.

— Hja, kiáltott fel, azóta megváltozott minden. Százas bankók már nem igen vannak...

Margot bölíngatott.

— De itt, látom, hogy nagysád jól él, szólt és széles gesztus tette a kezével ez a zömök fiatal ember. Manzsetjeit kihuzogatta kék habos keszkezőjével megtörülte homlokát. Az ujjai bütykösek voltak, mint a füszeresegédéké, de nagyszerűen tekintgetett, amint Margot az apját magasztalta.

Margot mosolygott, felállt és gyorsan keresztül ment a szobán.

— Csak szegényesen, mert semmire nem költök, mondta, és kihuzta a sublót fiókját.

E helyett azonban szó nélkül türték a felekezetiességet s épen azt a pártot sujtották a legszigorubb büntetéssel, a mely e miatt tömörült össze az egyetemen politizálók ellenében

Nem helyeseljük az egyetemi pártoskodást. A választások után a kisebbségnek meg kell hajolnia a többség előtt, de hogy ez megtörténhessék, ki kell küszöbölni mindama momentumokat, a mik az egyetemi ifjakat pártoskodásra készíthetik. **B.**

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

London, szeptember 1. (Saját tud. táv.) Roberts lordnak egy tegnap kelt belfasti távirata megerősíti, azt a hirt, hogy a burok 1500 angol foglyot szabadon bocsátottak, de a tisztüket Babertonba vitték. A foglyok azt beszélik, hogy Krüger, Steyn Botha, Schaik, Burger es Meyer Lukács augusztus 29-én vasuton Nelspruitba utaztak. Grobler parancsnok, mint Roberts jelentti, visszaküldött 34 angol foglyot, a kik még hatalmában voltak. A burok, ugy látszik, széteszlanak különböző irányban.

Naszeru, szept. 1. (Saj. tud. táv.) (Reuter). Itt hire jár, hogy Mequatlingeknél, Clocolan mellett, 1500 bur áll két ágyuval. A vyksburgi helyőrséget megerősítették.

Egyről-másról.

(Mater Dolorosa. — Az Erzsébet-émlékmű. — Magyar gyásznap Bécében. — Király-idyll régen. — A Burg legbelsejéből. — Ferenczy Ida. — Vége a vakációnak, meg a szalmaözvegységnek.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, szeptember 1.

A hét legnagyobb eseménye a bécsi magyar gyásznap volt. A főrangú világ hölgyei által emelt Erzsébet-émléket leplezték le ott az uralkodó ház kriptájában. Zala mester mintázta a szobrot, a mely rendkívül megható alkotás. Főalakja a *Mater Dolorosa*, egy kereszt fölé hajolva, a mely előtt töviskorona van. A keresztben in memoriam sempiternem felírás olvasható, az imazságmoly padjának felső lapján pedig a *Miatyánk* teljes szövege van bevésve. A

Kis selyem kendőt vett ki és a vállára terítette mintha fázott volna.

Karcsi ekkor megszólalt:

— Nagy bajom van nekem, ezért is jöttem Gondoltam, hogy nagysám — sérteni, ó, nem akorom a világért se — hogy nagysám tán segíthetne rajtam. Hogy édesatyámnak olyan jó barátja volt.

Karcsi itt a szőnyegre nézett és fejét vállai közé huzta.

— Nos? mormogta Margot és felcsillant a szeme.

— Pénzre volna szükségem . . .

Margot felkiáltott:

— Jó isten! Szegény fiu! Ha nekem volna, ha nekem volna! . . .

Karcsi tétovázva nézett körül, és halk hangon kezdett beszélni, mialatt kezével gyorsan gasztikulált.

— Nem is fogadnék el kölcsönt. Hogyan fogadhatnék el kölcsönt én? Mi vagyok én? Csak egy árva fiu, visszafizetni nem tudnám soha. Csak egy papirosan állana jót értem, nagysám, a banknál, hol pénzt kaphatnék azon papirosra, amely pénzt én részletekben visszafizetném.

Margot zavartan elpirult. Köhintett és könybelábadt szemmel nézett maga elé:

— Hát jó, mondta csendesesen.

Hallgatott egyet, és végtelen szomorúsággal ismételte:

— Hát jó. Itt az a papiros?

főírás a következő: A magyar haza leányai — a magyar haza édesanyjának.

A mint a felírás is mutatja, lelkes magyar honleányoké volt a rendkívül finom, gyöngéd gondolat. Gróf Teleki Sándorné, Rudnay Józsefné és Emich Gusztávné, az országos nőképző egyesület vezetősége propagálta kezdetben leginkább a tervet, mely később ország-szerre lelkes viszhangot keltett. Ezért is lett a megalakult nagy bizottság elnöke gróf Teleki Sándorné, a művész bizottságé pedig Emich Gusztávné. Elsősorban ezeket a nemes asszonyokat illeti a páma, hogy ma már áll az emlékmű, s hogy ott szabad volt azt felállítani a hol eddig a spanyol etikett csupán fejedelmi személyiségeknek engedte meg a kegyelet nyilvánítását.

Az ünnepély lélekemelő volt. Gyászruhás főrangú asszonyok, fénytelen fekete díszmagyarba öltözött urak tolongtak a bécsi kapuczinus atyák szűk, keskeny sikátoru kápolnájában. A hölgyek kezében ibolyabokrta, a dícsült asszony kedvencz virága. Virágot és könyvet hoztak a *magyar haza leányai a magyar haza édesanyjának*, és letették azt arra a koporsóra, a melynek egyszerű érczlapjára föl van vésve a királyasszony neve, utána: nata in villa Possenhofen, denata in Genevi . . .

A hatalmas osztrák imperatorok hamvai tanui lehettek a *magyar ünnepnek*, annak, a melyet azoknak az utódai rendeztek, a kik egykor Pozsonyban kardot rántva, *életüket—véruket* ajánlották föl a szépséges asszonykirálynak. Ott nyugszik ő is, lábainál korát megelőzött lángeszű fia, a legzseniálisabb Habsburg, II. József. Koporsója egyszerű, mint volt maga a nagy monarcha egész életében.

Azután fölbúgott az orgona hangja és a királyné kancellárja, Hornig Károly báró vesprémi püspök mondta a misét. A rendkívül ki-világított, fölvirágozott fülke előtt, melyben nagyasszonyunk és Rudolf trónörökös koporsója áll, félkörben helyezkedtek el a főrangú hölgyek, hátrább az urak. Sűrűn peregetek a könyvek ősz urasszonyok szemeiből, a díszruhás urak is meghatva álltak az előtt a koporsó előtt, a melyben nagyasszonyunk hamvai pihennek. Azé az asszonyé, a kit már életében megszentelt a fájdalom kalváriája. És nekünk magyaroknak külön megszentelte királyasszonyunkat az a szeretet is, a melyet

Karcsi kabátjába nyult, Margot az asztalhoz lépett és gyorsan aláírta a nevét.

— O, soha se felejtsem el a jóságát, — kiáltott fel a férfiu akadozva.

Margot nem szólt, csak tétovázva, szomoruan nézett maga elé. Karcsi még hálálkodott, majd kalapját vette és ment. Margot az ajtóig kísérte és fejével biczzentve üdvözölte.

Karcsi gyorsan elment.

Margot kisasszony, mikor egyedül maradt, leroskad a szoba közepére és sokáig sirt, maga sem tudta miért; csak sirt és a régi butorokat össze-vissza csókolá, mintha eszét vesztette volna.

Ezután néhány hónap mult el.

Egy napon hivatalos emberek jöttek és azt a papírost hozták, amit Margot aláírt, és követelték, hogy Margot fizetné ki a tartozását. Persze Margot ezt nem tudta tenni.

— Akkor foglalunk, mondta a szigorú hivatalos ember.

Margot összeszorította az ajkát és egy szót sem szólt. A hivatalos emberek ezalatt felírták a virágos kasztent, a székeket és a kis számolyt is.

Margot mereven állt az ablaknál és szótlanul nézte munkájukat.

— No, nem tetszik fizetni elvisszük ezeket. Erti, asszony? — mondták neki.

Margit bólintott.

— Hát vigyék el, — szólt csendesesen . . .

irántunk táplált. Kesergésének tövises vándorutján elkerült minden fényt, de mikor ezer éves fennállását ülte meg a magyar, *gyászfátyolosan* bár, de eljött Erzsébet osztozni szívből szeretett nemzete örömében.

Könyvet és virágot hoztak Magyarország leányai és kegyeletes érzéssel áldoztak a dícsült emlékezetének. A mise után gróf Telekiné szép szavakban mondott köszönetet Hornig püspöknek, azután megindult kifelé a menet. A kapuczinus-anya magyarul bucsuzott: *Isten áldja meg*. Talán először hangzott ezuttal magyar szó a komor császári-kriptában — talán utoljára . . . Áldottak legyenek a magyar főrangú asszonyok, a kik *igy* szentelték meg dícsült királyné emlékezetét.

A király nem volt Bécében. Ischlben, abban a csodaszép, felső-ausztriai fürdőben pihen ki most az uralkodás nehéz gondjait I. Ferencz József. Ott, a hol egykoron vőlegénykedett, a hol ragyogó arcczal kísérette bübajos szép jegyesét. Uyan szerelmes, olyan boldog volt akkor ez a hatalmas uralkodó, mint akármelyik polgári ifju s még élő szemtanuk bájosabbnál bájosabb idilleket tudnak abból az időből. Erzsébet bajor herczegnő és vőlegénye órákig eltársalogtak zugó, mormoló hegyi patakok mellett s míg a hófehér hullámok harsogva törtek meg sziklás partokon, mezei virágok szirmai tépegetve, szerelmesek édes bohó szokásaként kérdezték: *Szeret? Nem szeret?* — Mikor pedig az Alpeselek haván megtört az alkonyodó ég biboros világa, mikor a völgyben megcsendült a halkán messzeregző estharangszó, önkénytelenül is egy forró imádságban kapcsolódott össze az ifju pár keze, örökké tartó boldogságukért esedezve az Alkotóhoz.

A öröm kelyhébe később több keserű csepp vegyült . . . A hétfájdalmu Anya töre járta át a királyasszony szívét, a melyet immáron a Habsburg-Lotharingiai ház sirboltjának bubánatos homálya takar. A királyi férj szívében azonban él a soha el nem pihenő emlékezet. Ennek az emlékezetnek olyankor áldoz a mi sokat megpróbált királyunk, ha megpihen már a napi munkája, gondja után. Olyankor, mikor leszáll a Burgra az éjjel vigasztalan árnya . . .

Az éjszakáé, a melyben fölszakadnak sebeink és fölsír a nappal féken tartott, gyilkos férfi-fájdalom, mikor megered a pokol tüzénél jobban égető férfi könyü, melynek az emberek előtt nem szabad csillognia soha! Ilyenkor legbenső dolgozó szobájába vonul vissza a király és áldozik a feledhetetlen asszony emlékezetének. Ennek a pompa nélküli, katonás otthonnak összes díszé két arczkép. Mind a kettő Erzsébet királynét ábrázolja, mind a kettő egyforma fölfogással. *Winterhalter* Ferencz 1864-ben örökitette így meg a dícsültet és bajor Erzsébet erről a vászonról nem mint királynő, de mint asszony, a férfi szívét meghódított édes, bálványozott asszony tekint alá bánatos urára. Szoborszép, karcsu tagjaira hullámos, fehér lenge öltöny borul alá s tömött gesztenyeszínű fűrtjeinek mámorító selyme mintha élne, várvagyöngéd, szerelmes kéz álomszerű czirógatásait. Es ez a kép, a mi a csöndes, magányos otthonban minden kincsnél drágább, királyunknak az, a melyhez vissza-visszatér nagy ünnepségek, az uralkodás gondjai után imádkozni . . . emlékezni.

A lefolyt gyásznapra Fuechből, ahol üdült, jött meg *Ferenczy* Ida, a magyar nemes hölgy, aki egykoron oly közel, talán *legközelebb* állt királyasszonyunk nemes, nagy szívéhez, a ki Deák Ferencz történeti alakjának női kiadása, akinek legnagyobb érdeme van abban, hogy a dícsült nagyasszonyt megerősítette fa-

junk szeretetében. Hosszu évtizedeken át mindig felséges urnője mellett volt a hü, a pártalanul odaadó *Ida*. Sztáray Irmának jutott a boldogtalan földadat, hogy lezárja a legszeretettebb királyné szeméit. Ferenczy *Ida* ma a szó szoros értelmében urnője emlékezetének él. — Bécsi lakása valóságos muzeuma az emlékeknek. Telve a királyné képeivel, tárgyakkal, a melyek a nagyasszonytól erednek, vagy reája emlékeztetik a hü *Idát*. Érdekes egy kép, a mely a Hofburg egyik szalonját ábrázolja. A képen láthatók Ferenczy *Ida*, Festetich *Mária*, Mayer püspök, báró Wiederhofer és báró Nopcsa főudvarmester. Azok, akik 30 évig állottak a királyné szolgálatában. A kép alatt kézírással áll: *Die alte Garde*.

A sirszobor leleplezése után Ferenczy *Ida* könyezve borult Rudnay Józsefné keblére: „Édes lesz álma a ti emlékeitek, a ti virágotok alatt! . . . Oh! hiszen úgy szerette Magyarországot.” És valóban egy darabja a délibábos rónának, a kárpátok zugó fenyveseinek, egy darabja Magyarországnak marad az *Erzsébet-emlékkel* a császári sirboltban. Ott marad, hogy hirdesse a magyar nők kegyeletét, a magyarság hálványozó szeretetét, amelylyel áldozik Erzsébet királynénak: in memoriam sempiternam . . .

Itthon pedig a nyári vakációzás után most már tömegesen érkezik haza a közönség s a külföldet és a vidéket bebarangolva, mindenki szidja Budapestet, hogy milyen piszkos, rendetlen, unalmas, hogy csak a papíron világvaros, különben egy ocsmány Krähvinkli, ahol már előre tudják az urak és hölgyek uton — fürdőkön viselt dolgait. Mindenki fáradt, unatkozott. Szép asszonyok után sóhajtozva, csomagolnak ki s valami seladonra gondolva, aki talán a Balaton hold-ütötte partjain, vagy a Tatra fenyvesei között kísérgette őket, elátkozzák a naftalin szagu lakást, a szakácsnét, a ki újra szekirozza a *nagyságát*, nem tudva beleszokni, hogy az az unalmas, szuszogó prózai ember, a bankár- vagy kereskedő-férj ügyetlenkedik az ölelgetésben. Oh! milyen más volt annak a barna fiúnak az ölelése, aki sötét csillagatlan éjszakákon annyi édes, szerelmes badarságot suttogott a fülébe.

És a szuszogó, ügyetlenkedő férj is sóhajt egyet titkon a budai kis korcsmák szalmaözegegyi vacsoráira, egy-egy fess chanssonetre, annak csókjai után, a ki itta pezsgőit mint a gődény s temérdek filet de boeuf-öt pusztított el a boldog emlékezetű Ős-Budavárban. Fuit! Vége immár ennek a tarka Potekim-várnak is. Éppen a haldokló nyár évadján zárultak be kapui, akkor, mikor az asszonyok visszatértek a fürdőkől és a férjek, előkotorászva a jegygyűrűket mellény zsebeik legsötétebb afrikájából, a világ legfarizeusabb mosolyával robognak a különböző pályaudvarokba, fogadni a báj- és hájban megnövekedett oldalbordáikat.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 1.

Valamennyi hatalmasság *tagadja*, hogy *Kína területének valamely részét meg akarja hódítani*. Ezt a kijelentést megtette Oroszország is, melynek külön folytatott hadműveletei éppen az ellenkező szándékot sejtették. Most, hogy a pekingi követésgek felszabadultak, az orosz kormány azt a javaslatot tette az Egyesült-Államoknak, hogy követét és csapatait hívja vissza Pekingből, míg Kinában újra vissza nem áll a rendes kormány. Az Egyesült-Államok elfogadta ezt a javaslatot, ugyszintén Fran-

ciaország is. A kínai eseményekről mai távirataink a következők:

Taku, szeptember 1.

Pekingben még egyre nagy arányokban folyik a fosztogatás. Egy csoport kínai katolikus körülbelül három hónapon át erősen tartotta magát a szomszéd Paotinfu községben a kínai rendes katonák és a boxerek támadásai ellen és megvédte az ottani misszionáriusokat és családjaikat.

Washington, szeptember 1.

A külügyminiszter a következő augusztus 29-én kelt kommunikét adta ki: Az orosz ügyvivő tegnap szóbeli nyilatkozatokat tett Oroszországnak Kinát illető szándékairól. Kijelentette, hogy Oroszország nem szándékozik Kinában területet hódítani; csak segíteni akart követéségén és stratégiai okokból szállta meg Niucsvangot. Mihelyt a rend ismét helyreáll, visszavonja csapatait a városból, kivéve, ha a hatalmasságok elleneznék. Oroszország utasította pekingi követét és követéségének személyzetét, hogy hagyja el Kinát. Oroszország továbbá visszavonja csapatait és a maga részéről is küld ki képviselőt, mihelyt a kínai kormány ismét ura lesz a hatalomnak, mihelyt meghatalmazottat nevezhet ki, a kivel a többi hatalmasságok tárgyalhatnak és mihelyt ilyen tárgyalásokra késznek nyilatkozik. Erre a nyilatkozatra adott válaszában az amerikai kormány megjegyzi, hogy Oroszország nyílt kijelentései megegyeznek a többi hatalmasságok nyilatkozataival. Valamennyi hatalmasság *tagadja*, hogy Kína területének valamely részét meg akarja hódítani. A hatalmasságok célja azonban az amerikai kormány nézete szerint sokkal inkább volna elérhető Pekingnek nemzetközi megegyezés alapján való közös megszállásával, a melynek addig kellene tartania, míg a kínai kormány ismét hatalomra nem jut és képes nem lesz új szerződéseket kötni, a melyek jövőre biztosítják a védelem garanciáit. Az esetre, ha a kormány tekintélye újra helyreáll, az amerikaiak tudvalevőleg vissza akarják vonni csapataikat Pekingből és béketárgyalásokba akarnak bocsátkozni, hogy ezen az uton elégtételt szerezzenek jogos követeléseikért. Az Egyesült-Államok úgy vélekednek, hogy Peking megszállásának főtartása nem járna ezzel az utóbbi eredményrel, ha a többi hatalmasságok nem gondolkoznak ugyanugy. Ebben az esetben ugyanis minden hatalmasságnak, a mely csapatait visszavonja Pekingből, szükségképen önállóan kell majd megvédenie kínai érdekeit. Az Egyesült-Államok véleménye szerint legjobb volna a pekingi csapatok parancsnokait utasítani, hogy a város kiürítésére nézve lépjenek meg egyezésre és azután közös akarattal ürítsék ki a várost. Mindezekből kitűnik, hogy ha a hatalmasságok nem nyilatkoznak mind Peking megszállásának főtartása mellett és nem egyeznek meg mind ebben a kérdésben, akkor az Egyesült-Államok utasítani fogják pekingi parancsnokukat, hogy az amerikai csapatokat vonja ki Pekingből, de előbb értesítse a többi parancsnokot a csapatok kivonásának időpontjáról és további magatartásáról, Franciaország hír szerint, már hozzájárult ezekhez a javaslatokhoz.

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból mai kelettel: Az orosz kormány most, hogy a pekingi követésgek megszabadultak, azt a javaslatot tette az Egyesült-Államok kormányának, hogy követét és csapatait hívja vissza Pekingből, míg Kinában ismét valóságos kormány nem lesz. Az Egyesült-Államok csatlakoztak ehhez a javaslatához és azt indítványozták, hogy a pekingi parancsnokok igyekezzenek megegyezésre jutni a pekingi szövetsé-

séges csapatok kivonulására nézve. Franciaország szintén hozzájárult az indítványhoz.

Aden, szeptember 1.

Waldersee gróf ma délután itt kikötött. A tábornagyot katonai tisztelgéssel fogadták.

Peking, szeptember 1.

Néhány követéség már elhagyta *Pekinget*. Köztük van *Rosthorn* osztrák-magyar követéségi tanácsos is. *Tiensin* felé indulnak.

Ha Oroszország *Mandzsusországot* megszállja a Japánok megszállják *Koreát*.

Washington, szeptember 1.

A német ügyvivő kijelentette, miszerint kormánya fél attól, hogy ha a hatalmak seregeiket visszavonják, a lakosság ezt gyengeségnek veszi és a gyilkolókat folytatják. Ha csupán politikai indok vezeti a hatalmakat szándékukban, akkor *Németország továbbra is Kinában tartja hadseregét s nem jár el egyértelműleg a többi hatalmasságokkal*.

Páris, szeptember 1.

Ide az a hír érkezett, hogy *az anyacsászárné kész lemondani a dinasztia érdekében az uralomról*. Feltételül dus apanázst s egy megfelelő helyet köt ki, hol nyugodtan élhessen. Ez esetben beleegyezik, hogy a császár egyedül menjen Pekingbe s maga uralkodjék.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A méregpohár.

A budapesti színházi világ egyik dédelgetett kedvenczével, aki a *Romeók* szerepében sok varróleányka szívét sebezte meg, megtörtént egyszer az a kalamitás, hogy Karlsbadra szorult. Nagy titokban felkereste tehát háziorvosát és kétségbeesett arccal kért tőle segítséget. A jó kedélyű öreg doktorka — régi törzsökös színházlátogató — komolyan vizsgálta a szenvedő amorosot és mint afféle régi módi praktikus orvos, csukamájolajat ordinált a beteg gyomru művésznek.

Ámde a daliás művész, aki oly rettenthetetlen bátorsággal nézett szembe a színpadon ezer veszélyekkel, kétségbeesett és tehetetlen lemondással állott háromszor napjában az orvosságos üveg előtt és sehogy sem tudott megbarátkozni a bizonytalan szintű, cseppet sem illatos, barna folyadékkal.

— Doktorkám, — rimánkodott az öreg orvosnak — adj nekem akármilyen keserű vagy savanyu, vagy bánom is én akármilyen rossz orvosságot, csak ezt ne! Nem veszi be a természetem, undorodom tőle, meghalnék egy kávéskanálka ilyen lórétől.

A kis színházi doktor dühbe jött. Amit ő annyi kis gyermeknél sikerrel alkalmazott, azt egy ilyen nagy darab embernek is be kell vennie, ha még olyan finyás is — gondolta magában. Kérte, kaptatálta a kényeskedő művészt, — mindhiába. Végre is dühbe jött és elrohant a betegeskedő szerelmes lakásáról. Az utcán csak úgy szokásból megállott a hirdető oszlop előtt és olvasgatni kezdte az aznapi színlapokat. Egyszerre hirtelen felderült az arca és felkaczagott.

— No várj csak, kényeskedő művészem — mormogta maga elé — majd adok én neked.

Este a színházban nagy történeti tragédiát adtak, melyben a beteggyomru szerelmes kedvencz szerepét játszotta. Az ötödik felvonásban kedvese holtteste fölött méregpoharat ürít a hős és meghal. A daliás *Romeó* ott kesergett kedvese holttesteme fölött, mikor a szolgálak itallal telt kehelylyel belépnek a lovagtermet ábrázoló színre. Hősünk átveszi a szolgától a kelyhet és beleönti a halálos port. Bucszuk az élettől. A közönség soraiban várakozásteljes, izgatott feszengés. Mindenki várja a hires haldoklási jelenetet.

Hősünk ajkaihoz emeli a méregpoharat. E pillanatban pokoli csiklandozást érez az orrában.

Mi ez? Egy jól ismert illat. Az arca eltorzul, habozik, de a közönség feszülten figyel és ő neki fel kell hajtania a halált rejtő italt. Ajkaihoz emeli a kelyhet és valóságos borzongások között kiissza egy hajtásra a csukamajelajjal telt méregpoharat. Lebukik kedvese mellé és meghal.

A közönség tombol, az első sorban pedig győzedelmesen mesolyog a praktikus öreg doktorka.

* A Schreyer-zenekonzervatoriumban hétfő óta folynak a beiratások. A zenekonzervatorium 4 évi fennállása óta országszerte jó hírnevet szerzett magának, mivel ott akadémiát végzett tanárok csekély tandíj mellett kitűnően tanítanak.

A zenekonzervatoriumban a következő tanévre nagy változások mentek véghez, melyek az intézet fejlődésére és a tanítás ellenőrzésére nézve igen fontosak s egyben nagy előnyére vannak.

Unger Mór, Mütter Müller József és Sperber Frigyes tanárok a mostanig egyedüli tulajdonosnak, Schreyer Harrynak társ tulajdonosai lettek s az igazgatásban vele osztoznak. E szerint az iskola elveszti a magánintézet jellegét, mivel egy csoport művész vezeteti és miután Unger Mór, Mütter Müller József és Sperber Frigyes elismert lekiismeretes és Aradon népszerűvé vált zenetanárok. Így bizottsággal előre látható, hogy az iskola még jobb és még teljesebb lesz és a zenélet az új igazgatók alatt még dusabban és gazdagabban fog fejlődni. A beiratások már megkezdődtek s minden zenét tanulni óhajtó siet most, hogy a Schreyer konzervatóriumba, vagy az (Aradi zenekonzervatóriumba), a mint most egyszerűen nevezik majd, beirathassa magát.

Schreyer, Unger, Mütter Müller és Sperber igazgatókon kívül a régi erők maradtak, úgy mint: Siebert, Seywart, Schreyer Jakab, Mütter Müller né-Lengyel Erzsé, Klein Sándorné, Bayer-Bettelheim Ida és a segéditanítónők: Herczeg Róza (ének és zongora) Hegyessy Gizella (zongora és hegedű). Új tanévek lesznek. Odry Lehel opera rendező és Bekéssy Ferencz karmester az aradi színház tagjai. Mindkettő énekkutatást végez. Az intézet február 1-jétől kezdve Puresi János czumbalom művészt is szerződtette — a ki mint a Zenede rendes tanára ugyan még addig ott fog működni, de egyúttal a Schreyer konzervatóriumban mint rendkívüli tanár a ezimbalom osztályokat már most át veszi. Mindezek folytán a tanárikar hatalmas erőt nyert. Az is újítás, hogy a gyengébb tanítványok ingyen kapnak ismétlési oktatást, úgy, hogy még kevésbé tehetős tanítványok is haladhassanak. A beiratások minden nap délelőtt 9-től 12 óráig és délután 2-től 6-ig folynak.

* A sziam király színészei. Berlinnek is megvan most a maga érdekessége, mert állatkertjében vendégszerepelnek a sziam király színészei. Egy sziam hőstenor, egy naiva, és egy drámai anya. Különböző többnyire nők játszanak és azok is a táncban tűnnek ki leginkább, darabot csak töredékben adnak elő, mert egy teljes előadás négy órát is eltartana, arra pedig még a birkatürelmű németek se igen képesek, hogy végig hallgassák.

* A Zenélő Magyarország a világversenyen — a párisi világiállításán — egyedül képviselte az olcsó és kiváló jó zenét mert, mint modern zenét közlő zeneműfolyóirat egy maga áll egész Európában — s mint ilyen a Bronz éremmel lett kitüntetve. A most megjelent szeptember elsei 17 füzeté ismét a legszebb zeneműjajdonságokat közli u. m. I. Balassa L. Kálmán „Napsugaras a falunak“ című magyar dalát. II. Abrányi Cornél „Az árva lány panasza“ salon darabját. III. Bokor József a „Száz liba egy sorban szerzőjének“ A kis Panni című kupletjét. IV. Cipollone Alfons „Helena“ Polka mazurkáját. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a Zenélő Magyarország minden füzeté. Évenként 24 füzet, minden füzet 10—10 oldal tartalommal, a legkiválóbb sikerű újajdonságokból. Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Egyes számok ára 60 fillér. Előfizet-

betni a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten IV. ker. Csengery-utca 62/a, honnan jegyzékeket ingyen s bérmentve küldenek.

A jövő évi népszámlálás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 1.

A nyári szünet alatt is serényen folyik a miniszteriumokban a munka. Erről tesz tanúságot a Bud. Közlöny mai száma is, amelyben új és új rendeletek vaskos füzetek vannak.

Tudvalevőleg az év utolsó napján az egész művelt világon népszámlálás lesz. Nálunk is elrendeli ezt a törvény.

A népszámlálás előkészítése tárgyában a kereskedelmi miniszter valamennyi törvényhatóságához rendeletet intézett, a mely így szól:

A legfontosabb állami és társadalmi érdekek fűződnek ahhoz, hogy az országok népességének létszáma és népességüknek főbb viszonyai bizonyos időközökben általános népszámlálás által kideríthetők legyenek és megállapíthatóak, ugyanígy, hogy a népszámlálások hasznossága és szükségessége minden művelt államban az egész népességnek már szinte köztudatába ment át.

Hazánkban, hol annyi sok fontos közgazdasági és nemzeti feladat vár megoldásra, kétszeresen szükséges, hogy megszerezzük mindazokat a tanulságokat, melyeket népességünk családi, társadalmi, phisikai, kulturális és gazdasági állapotának alapos ismerete nyújt. Ebben rejlik a nagy általános népszámlálás rendkívüli fontossága s e fontosság tudata vezette a törvényhozást, amidőn az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. t.-cz. meghozatala által a magyar korona országában, az 1900. évi december hónap 31-én létező állapot szerint általános népszámlálás tartását elrendelte, gondoskodván az eszközökkel a végrehajtás sikerének biztosítására.

A népszámlálás végrehajtásánál a főszűl tulajdonképen a községi és körjegyzők és a számlálási teendők végzésére kinevezendő számlálóbiztosok lelkiismeretes munkásságán és a közönségnek készséges közreműködésén nyugszik. Lehetőleg igyekezzenek tehát a törvényhatóság a számláló kerületek megalakításánál s a számlálóbiztosok kiválasztásánál minél nagyobb körültekintéssel eljárni s a népességben is a népszámlálás iránt minél általánosabb érdeklődést felkelteni, különösen pedig elejét vinni minden olyan netalán mutatkozó aggodalmaknak, mintha a népszámlálás az adók emelésére szolgálna, meggyőzván a közönséget arról, hogy a népszámlálásnak semmi egyéb célja nincsen, mint az ország összes népességének létszámát s a népességnek mindazon közérdekű viszonyait kideríteni, amelyeknek ismerete éppen a népesség minden egyes tagja boldogulásának előmozdítása érdekében kifejtendő állami és társadalmi tevékenységnek képezi előfeltételét.

Hogy a népszámlálás végrehajtásában részt vevő összes tisztviselők összehangzott közreműködése minél inkább biztosítottassék, a törvényhatóság első tisztviselője a jelen rendelettel vételétől számítva legfeljebb 4 hét alatt ülésre hívja meg a népszámlálásnál igénybe vevő összes közigazgatási tisztviselőit s legyen rajta, hogy ez ülésben az összes közegek az általános utasítás és mellékleteinek tárgyalása által a népszámlálás egész menetéről beható tudomást szerezzenek. A törvényhatóság első tisztviselője ugyanez alkalommal jelölje ki mindazon központi s járási és városi tisztviselőket, akiket a népszámlálási ügyek előadásával, részben azoknak önálló hatáskörben felelősség terhe alatt való intézésével megbiz.

Ünnepségek a Bosporus mellett.

(A szultán jubileuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 1.

Ma ülte meg II. Abdul Hamid szultán uralkodásának huszonötödik évfordulóját és mindenestre a modern szellem megnyilatkozásának tekinthetjük, hogy ez ünnepéről Törökországban meg nem feledkeztek. Az ország örömeiben a külföld is osztozik és a Jildiz-kioszkban az összes európai államok képviselői megjelentek, hogy a szultánnak ez örömmünepén, mely a félhold országában oly ritka, uralkodók és államaik nevében szerencsekívánataikat kifejezzék.

II. Abdul Hamid a reformbarát Abdul Medzsüdnek harmadik fia. Született 1842. szeptember 22-én, tehát jelenleg ötvennyolcz éves. Bátyja Murad után 1876. év szeptember elsején lépett a trónra. Trónra lépte alkalmával birodalma a legnagyobb zavarban volt: a boszniai s heczegovinai lázadás teljes erővel dult, a hűbéres országok beavatkoztak és már az orosz háború is fenyegetett. A bonyodalmakat Midhát pasa tanácsára a parlamentáris kormányforma által akarta eloszlatni, ami azonban nem sikerült.

Az orosz-török háború szerencsétlen befejezése óta nagy gonddal és makacssággal törekszik Abdul Hamid birodalma romjainak összetartására. A pillanat veszélyei szerint hol az orosz, hol a hármass szövetségben keresi támaszt. De bár hatalma csekélyebb elődeinél, azoknak méltóságát és igényét az egész mohammedán világnak vezetésére nagy következetességgel fentartja. Mahmud óta ő az egyetlen szultán, ki maga vezeti az államügyeket.

A szultán sem atyjára, sem szerencsétlen nagybátyja Abdul Azizra nem hasonlít, és nem annyira török típus, mint inkább örmény-arab. Közép termetű, inkább kicsinynek, mint mint nagynak mondható, sovány, czingár testalkatu. Barna arcát sűrű, rövid, koromfekete szakál fűdi. Haja, melyet a fez teljesen eltakar, rövidre van nyírva. A finom, hosszúkás kéz, a kis, karcsu láb fajának finomságát árulják el.

A szultán hangja szimpatikus és erős. Ajkán ritkán játszik mosoly. Tulságos elővigyázatos és óvatos. Előszeretettel viseltetik minden iránt, ami szép, ellenben irtózik a vérontástól és a háborútól. Azonkívül nagyon takarékos és ezzel a tulajdonságával nagylelkűsége örökös hadilábon áll.

Az ünnepségeknek, különösen pedig az ünnepeltetésnek nem barátja, de úgy látszik, hogy e tulajdonságát most egy időre szögge akasztja.

Ma — mint nekünk telegrafálják — nagy ünnepies fogadás volt a Yildiz-palotában.

Elsőnek Calice báró osztrák-magyar nagykövetet fogadta a szultán, mert ő a diplomáciai kar doyenje. A nagykövet Nemes gróf nagykövetségi titkárral, Dogacser első dragománnal és Giessl báró katonai attaséval ment a palotába. A nagykövetet egy török különcvet vezette be a palotába, ahol Calice báró e rendkívüli alkalommal külön megbízólevelet és Ferencz József királynak egy sajátkezü levelét nyújtotta át a szultánnak.

Azután a szultán sorra fogadta a többi nagyköveteket a külön követségekkel. A többi nagykövetek szintén külön megbízólevelet és az illető államfők sajátkezü leveleit adták át a szultánnak s egyúttal bemutatták a külön követségek tagjait. — Azután következtek Perzsia és Románia külön követei és végül a többi követei és ügyvivők.

Ma este kivilágítás volt, holnap este pedig

diszebéd lesz, amelyre mindazok hivatalosak, a kiket a szultán ma fogadott.

Az olasz király a maga és a királyné nevében üdvözölte a szultánt. A most Szmirnában tartózkodó orosz hajóraj parancsnoka: *Bileval* tengernagy szintén gratulált a szultánnak. A szultán szárnysegédével fejeztette ki köszönetét. *Luitpold* bajor régens-hercegtől is érkezett üdvözlő távirat.

Egy kalandor hőstettei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 1.

Egy tragikusra vált vig és viharos élettörténetet közlünk itt. Egy fiatalemberről szól a történet, *Zámbó Leicht* Géza a neve és Szilágyvármegye Porcsi nevű községe tart igényt születéséhez. Atyja pénzügyóri biztos volt, anyja pedig született bárónő.

Mint serdülő fiatal ember, szülei elhalálása után nagykorúsította magát és hirtelenben elverte a reámaradt örökséget. Mikor mindentől kikopott, beállott egyéves önkéntesnek, hol mint sokkal nagyobb igényű ember, fumi-gálta a katonai rendet s azt mondta, hogy az ő mundéjára csak az égi csillag kell. Ilyen nagy kívánságot természetesen közlegénynek maradt. Szolgálatát különben Nagyváradon töltötte, hol jóideig csak *párbajokból* élt.

Elment ugyanis a fiokért reszkető szülékhez s biztosította őket, hogy fiuknak nem lesz semmi baja, mert ő fogja tölteni a pisztolyokat; sőt a párbajköltséget is kifizette s azok visszatérítését indignációval visszautasította. Ilyen viselkedés persze nagyon emelte a mágnás ur ágióját.

Volt eset rá, hogy aztán az ilyen tiszteletből megmentett ifju szüleit 5—600 forintos váltó aláírásába beugratta.

Ekkor már beszélni kezdtek róla és tudni akarták, hogy a „mágnás ur“ tulajdonképpen miből is tartja fenn magát. A tudakozódás nagyon sérthette, mert ebből kifolyólag *több embert megkorbácsolt*, mikor már még párbajképessége is kétségessé vált. Hitele is már régebben megcsappant, úgy, hogy uzsorásokkal volt kénytelen összekötetésbe lépni, kiknél levő váltóit minden fizetés nélkül szerette volna visszaszerezni, még pedig a következő furfangos módon.

Egyik ott lakó hitelezőjét azon ürügy alatt, hogy váltóit rendezni óhajtja, inasával lakására rendeltette. A jámbor kamatszámoló nagy örömmel fogadta a meghívást és gyorsan ott termett a mágnás ur lakásán. A nagylelkű háziur megkínálta konyakkal, bockszivarral, támlásszéket tolatott alá s elmesélte, hogy nagynénje meghalt és hagyott reá hétezer hold tiszta birtokot, de a váltót csak akkor rendezheti, ha majd a hagyatéki tárgyalás meglészen. Több pénzre nincs szüksége, csupán annyit kér, hogy a nála levő váltóit egyesítse egy összegben, számita ki hat hónapra az esedékes kamatozatot és hagyja el róla a kezesekeket is. Ezt pedig azért kéri, mert hat hónapon belül megtörténik a hagyatéki tárgyalás és ő rendezi a tartozást egy nagyobb kölcsön felvételével. Kezeseitől pedig azért akar menekülni, hogy a birtok átvétele után viszontszolgálatra ne legyen kényserítve.

A jámborképű hitelező nagyon megörült s az elibe tett papirosra kezdte összegezni a váltótartozást és minden egyes váltó után a 60-as kamatot kiszámítani. Ekkor a mágnás ur felvette a papirost és a váltókat a hóna alá csapta és miként keleten szokás, tapssal jelt adott, mire a *pamlag és úgy alól egy-egy hozzáálló lavag kiugrott* és jegyzőkönyvbe foglalták a hallotta-

kat, hogy a hitelező 60-as kamatra adta a pénzt. Mikor ennek vége volt, Géza ur előzékenyen meghajtotta magát, s így szólt a hitelezőhöz:

— Viszontlátásra uram, a vizsgálóbírónál!

A váltókat visszaadta és kiutasította a zsidót, ki kékült-zöldült rémületében.

Egy szép napon pedig Zámbó ur becsomagoltatta butorait és egy budapesti ószereshez czimezve, pénzzé tette, mely után ellillant. Ekkor kezdte meg nagyobbfoku szédelgéseit. Nyakába vette az országot s a törvényszéktől kapott ítélet másolata mellett igazolta, hogy őt az uzsorások tönkretették. S miután a másolatban a kétezer hold földről is említés volt téve, szívesen kölcsönöztek neki. Meglátogatta a nagyobb állású *katholikus papokat* is és azon ígéret mellett, hogy a vagyon átvétele után a református vallásból katolikus vallásra tér és vagyonát a kath. egyházra hagyja, maga pedig *pappá lesz*, mivel az élete ugyanis csak a család folytonos láncolata, nagyobb kölcsönöket csalt ki.

Mikor már a vidéket kipumpolta, áttette főhadiszállását Budapestre. Ott régi ismeretség révén bejutott egy élteőbb özvegyasszonyhoz, kit még asztalosmesterné korából ismert. Szerencsétlenségét előadta neki és ennek valódiságát törvényszéki ítélet másolatával dokumentálta. Az özvegyasszony szíve megesett rajta és erszénye megnyílt előtte. A mágnás ur, mikor kitavaszkodott az idő, özvegyasszonyát fürdőre küldte, maga pedig tovább folytatta a régi könnyelmű életét.

Bejárt délelőttöként a Gyár-utczába egy hentes üzletbe, a hol villásreggelizett, 10—15 krajczárnyi kontóját rendesen ötven krajczárral fizette. A hentes hordár utján tudakolta a gavallér vendég kilétét s megtudván, hogy méltóságos urral van dolga, másnap már tisztán kiöltözve, kétrét görnyedt testtel fogadta a nagy urat.

Pár nap mulva kivette a hentesből, hogy mennyit érhet az üzlete, mi a jövedelme évenként s mikor már mindent tudott, azt tanácsolta az együgyű hentesnek, hogy adja el üzletét s menjen vele Párisba, hol ő behelyezi az érseki udvarhoz magas fizetés mellett. A hentes léprement, pénzzé tette üzletét és elutazott a méltóságos urral Párisba. Saját pénzén inasruhát vett a hentesnek, azt mondván, hogy mint cselédjét könnyebben bejuttathatja az udvarhoz s azon ürügy alatt, hogy inasnál nem szokott pénz lenni, *átvette tőle a pénzt* s másnap bérkocsin az érseki udvarba hajtatott. Az inas persze a bakon ült s mikor megállottak, a kocsni ajtóját kinyitotta s ad hoc gazdája az érseki udvarba nagy hetykén bement. Hogy mit csinált odabenn, az nem tudható. Az inasnak tudtára adta, hogy az érsek Nancyban van, onnan Marseillesbe megy s csak öt nap mulva tér vissza. Ezután a méltóságos ur *eltűnt a lát-hatarról, otthagya a kifosztott exhenteset egy-sou nélkül a nagy világvárosban*.

A szegény ember aztán kétségbeesésében az osztrák-magyar konzulátushoz fordult. Később gyalog, koldulva ment haza Budapestre.

Számos ilyen kalandja van még a nagy-szabású szélhámosnak, ki ellen a Rendőri „Közlöny“ utolsó számában az alábbi körözüvény jelent meg:

„Zámbó Leicht Géza 43 éves, porcsi származású, református, legutóbb volt budapesti tartózkodású ügynököt, a reá család büntette miatt jogerős bírói ítélettel kiszabott 2 évi börtön és négyszáz korona pénzbüntetést helyettesítő 20 napi börtönbüntetés végrehajtása végett nyomozom. Az iránt keresem meg tehát a hazai összes hatóságokat, hogy ezt az elítéltet ők is nyomozassák, feltalálása és kézrekerítése esetében pedig adják át hivatalomhoz leendő

átkísérés végett a legközelebb eső kir. ügyészségnek. Az elítélt személyleírása a következő: nagysága magas, testalkata nyulánk, kissé hajlott, arca hosszas, arcszíne halvány, haja gesztenyebarna, kétfelé fésült, homloka magas, szeme kék, szemöldöke gesztenyebarna, orra szabályos, szája rendes, fogai kissé ritkák, bajusza gesztenyebarna, szakála borotvált, pofaszakált visel, álla széles mély gödörrel; nyelvismerete: magyar, német, román; ruházata urias“.

A „báró ur“ szélhámoskodására ez a hivatalos irat fogja rátenni a zárlatot. Most Erdélyben huzódott meg régi dajkjánál. Így hihető, hogy miharabb találkozni fog vele a budapesti kir. ügyészség.

Adeline de Germain hangversenye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 1.

Párisban ép most mutatják *Pepitot*, a kis csodagyermeket, akiről azt írják a legkömolyabb párisi lapok, hogy *két* esztendő korában kezdett zongorázni és *zenedarabokat szerzeni*. Most három éves és négy hónapos. Azt írják továbbá erről a csodafiúcskáról, hogy zeneszerzeményei többnyire melankolikusok, mint-ha egy szerelmében csabított ifju keserveit akarnák tolmácsolni.

Halvány fogalmat szerezhethet az ilyen abnormalitásról az, aki ma este a „Fehér Kereszt“ nagytermében meghallgatta *Adeline de Germaint*, a kis román hölgykét. — A kis Adeline ugyan talán háromszor oly idős, mint Pepito, de azért még mindig abba az osztályba kell sorozni, ahol az ugynevezett csodagyermek keltenek bámulatot. — Ő neki is van már szerzeménye; fönt a teremben egy szolgáló nagy csomóban kínálta a kottákat, az övé is inkább melankolikus, de nem tudni bizonyosan, hogy két éves korában írta-e le a kottákat vagy talán egy-két évvel előbb vagy később.

A kis Adelina kedves arcú, szép haju kis fekete leányka, de akinek arczáról már le van törölve a gyermekiesség himpora és kinek mozdulatain a mesterkétség nyoma látszik. Ezen tünetek szemléleténél úgy érezzük, hogy bár vitte volna az ördög a művészi kedést, a zeneműszerzést, ha egy édes kis leánykából egy vén leányzót tud formálni.

Mindenesetre bámulatos a kis Adeline zongorajátéka és még inkább csodálatos, hogy mindent kívülről játszik; kívülről kíséri atyjának hegedűjátékát és kívülről adja elő koncertdarabjait. Játszott Chopintól egy valczert, Lisztől egy magyar ábrándot, sőt saját szerzeményével is kedveskedett. Kicsiny ujjai ügyesen és nagy praecizitással ütötték a billentyűket és meglátszott rajta, hogy nagy szorgalom párosul a geniálitással. A szép számu közönség több diszes virágcsokorral tüntette ki a kicsiny művésznőt, a ki zajos tapsokat azzal bálálta meg, hogy egynehány kis költeményt szaval el román nyelven, akik értették, hogy mit szaval a kicsike, azt mondják, hogy elég értelmesen szaval.

A pihenőt *Kneisel* hegedűszámai töltötték ki. A művész igen ügyesen kezeli a hegedűt, és sok bravuros dolgokkal kedveskedett. A közönség az ő játékát is zajos tapsokkal jutalmazta. Az ő érdeme különben, hogy a kis Adeline ily fiatalon már a zongora művészek gárdájába tartozik; úgy látszik, kitünő módszer mellett fejleszti az ébredő tehetséget, mely nem úgy, mint a többi csodagyermeknek az idő haladásával egyre gyengül és halványul, hanem folyton nő és emelkedik az igazi művészet piedestálja felé.

SPORT.

Az aradi bajnoki verseny.

Az „Arad bajnoka“ cím, válszallag és aranyéremért lefutandó 100 kilométeres körképáros verseny ma dől el a *Less—Arad* közötti 100 km. országuton. A versenyt a *Meteor* aradi kerékpárcsapat írta ki s az idén másodszor futják le. Tavaly *Schwarcz Sándor* lett a bajnok, ki a száz kilométert 4 óra 28 perc alatt futotta meg.

A versenyben csak aradi kerékpáros egyesületek tagjai nevezhetnek. Az indítást a *Meteor* egyik kiküldött tagja (*Vass István* jegyző) *Lessen* d. e. 11 órakor intézi, hogy a versenyzők 3 és 4 óra között már Aradon legyenek. Beérkező a *Simándi-uti* vámház előtt van, a *Gutzjahr*-féle gyár mellett.

A négy és fél órán belül beérkező első versenyző a bajnok. Az ezentúl beérkező versenyzők — de akik legalább 5 órán belül érnek be — ezüst időremmel díjaztatnak. A bajnok cím és szallag mellé az aranyérem csak az esetben adatik ki, ha az első beérkező a tavalyi rekordot (4 óra 28 perc) megjavítja. Ellenkező esetben csak ezüst éremre tarthat számot.

Ellenőrző és frissítő állomásokat a versenyt rendező egyesület: *Nagy-Zerind*, *Erdőhegy* és *Simándon* rendezett be.

A nevezések tegnap este 9 órakor záródtak és pedig mint értesülünk a tavalyinál jobb eredménnyel. A verseny — ha csak az idő bele nem szól — maga is jobb eredményű a tavalyinál, amennyiben minden valószínűség szerint jobban megfogja az országos rekordot közelíteni, mely ez idő szerint 3 óra 13 perc.

+ **Football.** Az *Aradi Athletikai Club* kapitánya értesíti a tagokat, hogy a football játékot, mely ezideig naponta délután 6 órakor kezdődött, ezután — a nappalok megrövidülésére való tekintettel — *vasár- és ünnepnapokon* délutáni 3 órai kezdettel tartják meg. Az első ilyen játék holnap *vasárnap* lesz.

+ **Az Aradi Tornaegyesület** ma délután 4 órakor a *lyceum* előtt fekvő játszótéren füleslabda játékokat tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Gyülekezés 4 órakor a tornacsarnokban. Kelt Aradon, 1900. évi szeptember hó 2-ikán. *Az elnökség.*

Az egyetemi ifjuság mozgalma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, szeptember 1.

A független egyetemi ifjaknak tegnap este a Sas-körben tartott értekezletéről ujabban a következőkről értesülünk.

Az ülés igen izgalmasan folyt le és közel négy óra hosszáig tartott. Elsőben is szóba került az *Egyetemi Kör* dolga. És itt azután az a vád merült fel, hogy az egyetemi kör vezetősége nem céltudatosan gazdálkodik, aminek az lett a következménye, hogy a körnek ma 4000 korona az adóssága és a házbér sincsen kifizetve.

Köpösd Dezső, a kör elnöke, védekezett a vád ellen, azt azonban beismerte, hogy a körnek tényleg annyi az adóssága.

Berkes Jenő indítványozta, keressék meg a rektort, hogy a kör ellen vizsgálatot indítson. Elfogadták, valamint elfogadták *Hamvay* Ödön indítványát, amely szerint a rektorhoz a választások tisztasága érdekében memorandumot terjesztenek be.

Szóba került végül, hogy a nemzeti-párt a vidéken felhívást közzölt, amely szerint szegénysorsu egyetemi hallgatókat, akik a tagdíjat fizetni nem tudják, a párt költségén iratják be. Ebben a független egyetemi ifjak pártja és a

liberális párt a választások befolyásolását látták és tiltott dolgok, amennyiben a tandíjak esetleg csak a választások után és akkor is bizottsági határozattal engedhetők el. A tegnapi ülés során több lovagias ügy is támadt.

A független egyetemi ifjak pártja, együttesen a liberális egyetemi ifjak pártjával, ma délelőtt küldöttségileg akarta átnyújtani a rektornak azt a memorandumot, amelyet az ifjuság tegnapi értekezlete elfogadott és amely a választások tisztaságának ellenőrzését követné.

A küldöttség a rektort nem találta hivatalában, mire dr. *Margitay* Pál tanácsjegyzőhöz fordult és felelősségre vonta azokért az intézkedésekért, amelyekkel az Egyetemi Kör ügyeit jelenleg vezető *nemzeti párt*nak a beiratásokat megszorító határozatait megerősítette.

Margitay tanácsjegyző a küldöttségnek nem adott érdemleges választ.

A liberális ifjak ma este újból ülést tartottak, melyen *Szundy* elnökölt. Az ülésen memorandumot készítettek, melylyel küldöttséget menesztettek a rektorhoz. A rektor fogadta a küldöttséget, melynek elnöke előadta a liberális ifjak sérelmeit. Kérte, hogy változtatassanak meg az *Egyetemi Kör*be való beiratkozás óráit, mert ezek megállapítása, a klerikálisok hasznára, ugytörtént, hogy naponta déli fél 12 órától fél 1-ig lehet beiratkozni. A liberálisok kívánsága, hogy délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 6-ig tartson a beiratkozás ideje, hogy senki vissza ne szorítsa. Kérték a rektort, küldjön a választásra képviselőt, ki pecsételje le a szavazás felfüggesztése alkalmával a szavazó listát. A rektor megígérte közbenjárását, miután a kérelmeket jogosoknak ismerte el. Mikor a kiküldöttek visszatértek a rektortól, az ülést folytatták. Hétfőn este 6 órakor újköl ülést tartanak.

Köpösd, a volt elnök, kijelentette, hogy az esztergomi katolikus ünnepélyen és a budapesti nagygyűlésen felhatalmazás nélkül vett részt.

Hogyan keletkezett a női ruha?

— Évezredes toillette titkok. —

Arad, szeptember 1.

Napjaikban nagyon aktuális dolog a női ruhák reformjáról beszélgetni. E reformot az egészség, szabad mozgás és természetes női szépség kellő érvényesülésének érdekében tartják szükségesnek.

Ha visszatekintünk a ruha keletkezésére, azt találjuk, hogy a ruha kezdetben csak díszül szolgált, s ennél fogva a kiváltságos osztály fényűzési czikke volt. A biblia azon felfogása hogy *Ádám* és *Éva* szégyelték meztelenségüket: már előrehaladt miveltségi fokra enged következtetni. A régi Spártában mitsem tudtak a szeméremről, ott a ruházatkodást fényűzésnek tekintették, mi kiviláglik abból, hogy a szigorú erkölcséről híres országban a leányok teljesen ruhátlanul jelentek meg a táncünnepélyeken.

Manapság is nemcsak a legsötétebb Afrikában találjuk a szépnemet teljesen minden lepel nélkül, hanem a magas kulturájú Japánban is fölösleges dísznek tartják otthon a női ruhát. Japánban utazó európaiak meglepetéssel tapasztalják, hogy a Japán nők a családi tűzhely mellett teljesen fölöslegesnek tartják a ruházatot.

Ugyane paradicsomi, vagyis inkább spártai felfogás uralkodik a szamoai nép körében is, kik igazán postikusán, legfeljebb rózsafüzérekkel díszítik fel magukat.

Az első női ruhát az öregedő nők hozták divatba, hervadó bájaik leplezésére. Sok száza-

dokig egyedül a guzsaly és szövöszék állította elő a női ruhát. Az övviselés, mely még a nők ruhátlan korszakából maradt ránk, a későbbi női ruhát két részre osztotta. Az övviselésből sok egyéb női ruhadarab fejlődött, mint például a fűző is.

Valamint az első ruhának tulajdonképeni célja az volt, hogy a test fogyatkozásait leplezze, hasonlóképen a lassankint keletkezett többi ruhadarabok föladata se volt egyéb, mint az öregedő, vagy rosszul fejlődött test hiányait pótolni, avagy leplezni. Ily szükségyszerű ruha volt a római nők strofiuma, melyet széles szalagként a mell alatt a test köré csavartak, hogy ezzel a mellnek fiatalos tartást kölcsönözzenek. A strofium és öv egyesüléséből származott később a fűző. Hasonló szempontból találták ki a római hölgyek az alsó szoknyát és harisnyát és csak a kereszténység terjedésével kezdtek a viseletnek erkölcsi alapot tulajdonítani.

A 13-ik században, mely az aszketizmus századba volt, amidőn a vakbuzgóság természetes érzések elfojtását tűzte ki célul: a fűzőt vallásos célból viselték, azzal akarták ugyanis a női formák szabad fejlődését meggátolni. Ugyan-e célt követik még ma is sok helyütt az alpesi nők, hol csakugyan több lapos mellű nőt lehet látni, mint bárhol másutt, ellenben a derekuk annál terjedelmesebb. A renaissance kevésbé erényes korszakában a fűző szabadon hagyta a melet, ellenben lefelé egész a felső lábszárig terjed. Hogy mi célból, azt megmagyarázta neve, t. i. „*vertugadin*“ nek (erényóvó) hívták. Az erényóvó méltó kiegészítőjeképpen keletkezett a széles gallér, mely a csokolózást nehezítette meg.

A rokoko-divat szelidebb szokásokat honosított meg; hogy az erény nyert-e valamit az új divattal, azt most nem akarjuk puhatolni. A szörnyű *vertugadin* eltűnt és a derékfűzőnek adott helyet. A karcsu derék lett a női szépség legelső jele és hogy a karcsúságot még inkább feltűntessék, a szörnyűség krinolint találták ki, mely az alsó testet egy óriási félgömbbé varázsolta. Ugyanakkor a czípősarok óriási módon megnőtt, hogy a divathölgyek csaknem olyan ügyetlenül lépkedtek, mint az elnyomított lábú kínai nők.

Mintegy 30 év előtt a divat ismét a józan ész által előirt természetszerűséghez tért vissza.

De azért mégis most is számos visszavetítés történik a divattal. Hogy csak néhányat említsünk:

1. Az erős fűzés, melynek hátrányáról már oly sokat írtak és beszéltek.
2. A sok alsóruha, melyek a szabad mozgást akadályozzák.
3. A tulnehéz és tulhosszu ruha, mely a lépést akadályozza.
4. A szűk czípő, mely a lábat tönkre teszi és a járást elcsufítja.
5. A szoros harisnyakötő, mely a vérkeringést gátolja.

Mindezen bajok ellen pedig még a divatjavításnál is hathatósabb ellenszer a — helyes irányú nevelés.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tag urak ezuton is tisztelettel meghívotnak. *Rosmanith* Albert elnök.

(*) Az aradi székely-asztaltársaság holnap vasárnap délután 3 órakor értekezletet tart a *Stribeny*-féle kávéházban. Tekintettel a megbeszélésre kerülő felette fontos ügyekre, a tagokat teljes számban való megjelenésre kéri fel az elnökség.

(*) A második kerületi 1848/49-iki agghonvédeket segélyező asztaltársaság folyó hó 3-án hétfőn délután 5 órakor értekezletet tart, melyre a tagokat meghívja az elnökség.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap d. u. 8 órakor tartja meg rendes havi választmányi ülését.

Kormányválság Ausztriában.

(Lichtenstein herceg miniszterelnök-jelölt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 1.

Ausztriában végét járja Körber kormánya, ami tulságos meglepetést nem kelt, miután ezt a kabinetet, mely alig-alig tudott megalakulni, mindenki átmenetinek tekintette. Hogy Körbernek sikerült volna valamit javítani a helyzeten, azt nem látjuk, egyszerűen egy kabinet életével meghosszabbította azt az állapotot, melyet tarthatatlannak mondanak, de, amely még mindig elbir egy kis züllést, holott, úgy látszik, a züllöttség non plus ultráján áll már.

Az újabb krízis ideje kétségtelenül eljött. Ennek tulajdonítható, hogy ő Felsége ma délután hosszabb kihallgatáson fogadta Körber dr. miniszterelnököt, ki a zavaros állapotokról részletes előterjesztést tett.

A király a válság miatt a galicziai hadgyakorlatokhoz tervezett útját kénytelen elhalasztani. Körbert holnap újra kihallgatáson fogadja.

A miniszterelnök tárgyalásokat folytatott az ifju csehekkel, hogy a parlament megnyitása alkalmával ne folytassák az obstrukciót. Az ifju csehek a kiegyezést megtagadták.

A zürzavarból való kibontakozásnak két útja lehet. Vagy feloszlatja Körber a parlamentet és új választások lesznek, vagy pedig lemond. A királylyal való tanácskozás eredménye fogja a két ut közül megjelölni azt, amelyeket a miniszterelnöknek választania kell.

Alig valószínű, hogy a lemondást kikerülheti Körber. Annaira biztosra veszik ezt Bécsben, hogy már az utódjáról tárgyalnak. Több név van forgalomban. Legnagyobb sansza Lichtenstein hercegnek van, kinek klerikális a programja. Azt hiszik, hogy ha ő alakítja meg a parlamentet, a kormány egy kis többséget szerezhet magának.

Erdekes, hogy Lichtenstein herceg, a legnagyobb kilátással bíró elnök-jelölt aradmegyei nagybirtokos.

József főherceg balesete.

(Szerencsétlenség az alsuthi erdőben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 1.

Még a korai délutáni időben érkezett Budapestre a távirat, mely lakonikus rövidséggel arról adott hírt, hogy József főherceg hadgyakorlatról Alsuthra visszatérve elesett és bokacsontját eltörte.

A hír vilámsebességgel terjedt el a városban és minden nyilvános helyen aggodalom között tárgyalták a szomorú esetet, mely a legmagyarabb főherceget érte. Türelmetlenül várták a további híreket és abban reménykedtek, hogy a hír talán tulzott és sötétebb színben ecseteli a balesetet, mint az valójában talán megtörtént.

Sajnos, a remény csalfa volt, mert a magyar nép bálványozott főherceget ért baleset

komoly és az első balhírt a későbbi táviratok csak megerősítették.

József főherceg augusztus havában katonai szemleuton volt és mint mindig, úgy most is a katona pontosságával és lelkiismeretességével fáradhatatlanul végezte nehéz feladatát. Ezen nehéz utjáról visszatérve, pihenni vágyott és az alsuthi kastélyban szerettei körében akart új erőt gyűjteni a további nagy fontosságú munkájához.

A pihenés azonban József főhercegnél annyit jelent, hogy gazdasága ügyeit végzi, maga jár-kezel, felügyel, intézkedik és ellenőriz mindent és mindenkit. Csak mikor a nap lehangyul az égről, az esthomály beköszönt, akkor gyűjt rá kis makra pipájára és megy ki a közeli erdőbe a természet ünnepélyes csendjébe gyönyörködni a természet szépségében.

Igy tette a főherceg tegnap este is. Már teljesen besötétedett és még tovább bolyongott volna az erdőben, ha kísérői nem figyelmeztetik, hogy öreg este van és jó lenne a kastélyba visszatérni.

A főherceg mosolyogva azt a megjegyzést tette, hogy a rendes időre a kastélyba lesznek, mert a rendes útról letérve rövidebb úton kerülnek vissza. A járatlan utakon a főherceg vezette a társaságot és gyakran hangosan nevetett, a mikor a bokrok és csalikok között haladva egyik-másik kísérőjének arcába verődtek a lombos fák ki-kinyuló ágai.

Egyszerre azonban a társaság rémülve vette észre, hogy a főherceg egy kiálló törzsben megbottlik és egy gödörbe esett bele.

Gyorsan oda siettek mindnyájan, hogy lábára segítsék urukat. A főherceg nem szólt semmit: lábára állt, de csakhamar leült.

— Az istenért fenség, csak nem ütötte meg magát? — kérdé a kíséret egyik tagja.

A főherceg fájdalmasan mosolyogva csak annyit mondott:

— De bizony megütöttem magam. A bal lábamon erős fájdalmat érzek!

A kíséret tagjai rögtön intézkedtek, hogy a főherceget mielőbb a kastélyba vigyék. Utközben a fájdalom erősödött.

A kastélyba érve rögtön ágyba fektették a főherceget és az udvari orvos sietve vizsgálta meg a fájdalom helyét. Az orvos rögtön felismerte a bajt és megállapította, hogy a főherceg ballábjában törést szenvedett.

A Hiob-hír Alsuth egész környékén nagy rémületet okozott és mint a gyermekek édes atyjuk miatt, úgy aggódott a környék aprajagya a forrón szeretett főhercegért.

Késő este a táviró azt hozta, hogy a törés a balláb bokáján érte a főherceget, ki nyugodtan viseli erős fájdalmát.

Szerencsére a láz tünetei mindeddig nem mutatkoztak és így a főherceg állapota nem veszélyes.

A szerelem halottja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 1.

A budapesti főkapitányságot ma reggel telefonon értesítették, hogy a Gellért hegyen a kelenhegyi út végén a mezőri ház közelében levő tisztáson egy 25 évesnek látszó leányt találtak, nagy vértócsában, átvágott nyakával, teljesen eszméletlenül. Kés vagy más öldöklő szerszám nem volt mellette, s valószínű, hogy gyilkossági kísérlet esete forog fen.

A rendőrség részéről nyomban kiment a helyszínre Tóth János fogalmazó, Várady János rendőrorvos, a törvényszék részéről Drill Béla vizsgáló bíró. A bizottság megérkezésekor a leány már halott volt.

Az összeverődött tömegeből kivált egy Kábel András nevű 10 éves iskolásfiú, s elmondta, hogy ő látta, mikor a leány a nyakába metszett. Ép a kelenhegyi úton ment át, a mikor egyszerre csak fájdalmas jajkiáltásra lett figyelmes. Rémülten pillantott hátra s látta, hogy a leány éppen akkor hajította el magától a kést s torkából ömlött a vér. A szerencsétlen vánszorgott még egy darabig, azután összeesett.

A fiú szonnal befutott a legközelebbi orvoshoz, a honnan az 1393. számú rendőr sietett ki a helyszínére a ki a leányt még eszméletlenül találta.

— Bántotta magát valaki? — kérdezte a rendőr.

— Nem, — én magam vágtam el a nyakamat — felelte a szerencsétlen.

— Hol van a kés?

Erre megmutatta az irányt s a rendőr a fűben hamarosan megtalálta a véres szerszámot.

Nevét már nem tudta megmondani, mert elvesztette eszméletét. Erre kihívták a mentőket, de már nem segíthettek rajta mert elvérzett. A rendőrség hamarosan megállapította az öngyilkos kilétét. Szamrimovics Irmának hívják s a közeli Aranykacsa-utca 12. sz. a. levő házban lakott szülőinél. Atyja köszörűs és annak egy borotva élességű kését használta tette elkövetésekor.

Állítólag azért ölte meg magát, mert néhány évvel ezelőtt elhagyta a kedvese, a ki most ugyanabba a házba ment lakni, ahol ő lakott. A leány nem akart vele találkozni, bár igen szerette.

A szerencsétlen leányt, aki különben szorgalmas gyári munkásnő volt, bevitték a törvényszéki orvostani intézet halottas házába.

HIREK.

— A király Bécsben. Ő Felsége ma reggel Ischből Schönbrunnba érkezett. Tegnap este 8 óra 30 perczkor utazott el nyári tartózkodási helyéről; az ischli pályaudvaron megjelentek a bucsuzásnál Mária Valéria és Gizella főhercegnők, Salburg gróf kerületi kapitány, Titz udvari tanácsos, Weinmeyer praelátus és Bellegarde gr. főudvarmester.

— A második évforduló. Két évvel ezelőtt, egy borus őszi napon röpitette világgá a táviró a borzalmas hírt, hogy Erzsébet királynét egy őrjüngő olasz meggyilkolta. Akkor mély gyászba borult az ország és hangos zokogással siratta mindenki a legjobb királyné halálát. És ha azóta idők múlásával a fájdalom csillapult is, az emlékezet él. Szeptember 10-én lesz két esztendeje, hogy e borzalmas csapás érte a királyt és nemzetét és e napon mindenütt az országban gyászistentiszteleteket tartanak. És ott, hol örök álmát alussza a mi nagyasszonyunk — a Kapuczinusok templomában Erzsébet-émlékünnepély lesz, délelőtt 10 órakor, melyen Ő Felsége a király is részt vesz.

— Kossuth Lajos születésnapja. A Kossuth Lajos emlékbizottság tegnap este a bpesti „Két Korona” szállóban gyűlésre jött össze, hogy a Kossuth Lajos születése napján rendezendő ünnepségek dolgában tanácskozzék. Az ülést Klein Pál elnök vezette. Elhatározták, hogy a disztrakomát e hónap 19-én, szerdán este 8 órakor tartják meg a „Két Korona” szálló disztermében és a lakoma teritékének árát 1 korona 20 fillérben állapították meg. Ezután napi biztosokat küldöttek ki, akik esténként a hónap 18-ig bezáróan 8 és 9 óra között a szálló bizottsági irodájában fognak tartózkodni, hogy a jelentkező egyesületeknek és társulatoknak az

ünnepség dolgában fölvilágcsitással szolgáljanak. Végül pedig a székesváros polgárságához és a nemzethez intézendő pótbívisokat szövegezték meg.

— **Darányi miniszter Kolozsvárott.** *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter ma váratlanul *Kolozsvárra* érkezett, hol a gazdasági kiállítás tekintette meg. Holnap erdélyi tanulmányutjára indul a miniszter, mely útja a telepítéssel áll kapcsolatban.

— **Eljegyzés.** *Leopold* Edit urhölgyet, *Leopoldné Ransburg* Szidónia urnő leányát eljegyezte *Békés Sándor* dr. debreczeni ügyvéd.

— **A lefuvás.** Az *aradi 33-ik gyalogezred*, mely most Belényes környékén gyakorlatozik, hétfőn fejezi be a nagy manővert. A lefuvás nem eredményezi a szokott megkönnyebbülést, mert még hat napig tartó gyalogolás következik. A katonák 9-én érkeznek haza.

— **A braganzai herceg afférje.** A *N — d* ban olvasuk: Nemrégiben hirt adtak a lapok arról a lovagias afféről mely *Ferencz József* braganzai herceg a Vilmos huszárok fiatal nadnagya és *Aulich* Lajos, a 37-ik gyalogezred ezredese közt keletkezett. Ez affére vonatkozóan némely fővárosi ujság azt írja mai számban, hogy *Aulich* ezredes a herceggel való öszetűzése következtében más ezredhez helyezik át. Illetékes katonai körökből arról értesülünk, hogy az áthelyezésről szóló hirnek éppenséggel *nincsen alapja*, s így *Aulich* ezredes továbbra is a házi ezred élén marad.

— **Az olaj- és szappan-gyár telepengedélye.** *Hubert* József és társai *Aradon*, a régi keményítő-gyárban olaj-, szappan-főző, gyertya- és illatszer-gyárat akarnak berendezni. Mikor folyamodványukra az illetékes városi bizottság kivonult a helyszínre a telepengedély ügyében, a szomszédos lakosok kifogást emeltek, okul adván, hogy a tervezett gyár nagy büzt terjeszt s megfertőzteti a levegőt. Az iparhatóság erre *nem adta meg a telepengedélyt*. *Hubert* és társai erre felebbezést nyújtottak be a tanácshoz, mely mai ülésén tárgyalta az ügyet. Felebbezésükben hivatkoztak arra, hogy a főváros belterületén több ilyen gyár van, továbbá azon helyen, hol a gyárat be akarják rendezni, a volt bőrgyár annak idején még jobban ártott a levegőnek. Az ügy referense a telepengedély megadását javasolta, míg a tanács szavazattöbbséggel *elutasította* a felebbezőket. Egyebek között szóba került az is, hogy a gyár utjában lenne a régen tervezett *arad-ujaradi vashidnak*.

— **Családi esemény Dreyfuséknál.** Egy Brünnebe érkezett magánlevél szerint az Ördög-sziget bires foglyának felesége, *Dreyfus* Lucie asszony örvendetes családi eseménynek néz elé.

— **A király könyve.** A Nemzeti Szalon fel-szólította *Aradvárosát*, hogy *A király könyve* című nagy diszművet rendelje meg. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy a mű 100 koronás kiadását meghozatja.

— **A néppárt „Zsidó csillagh.”** *Kállay* Miklós a budapesti törvényszék vizsgálóbírója a kir. ügyészség által felekezeti gyűlésre való izgatás czímen emelt vád következtében kihallgatta a néppárt napilapjának felelős szerkesztőjét, aki a bepanaszolt vérszomjas cikk szerzőjéül *Beniczky* Ödön munkatársát nevezte meg.

— **Három zeneszerző emléke.** *Berlin* város tanácsa elhatározta, hogy *Beethoven*, *Mozart* és *Haydn* világhírű zeneszerzők emlékének megörökítésére szobrot emeltet. E czélra a tanács *tizezer* márkát szavazott meg.

— **Spanga, Pitéli, Berecz körözése.** Ismertes, hogy mily nehezen akadtak rá *Gyulán Pomucz* Tódorra, kit *Aradon* a Sárossy-utczában elkövetett gyilkosság bűnrészességének gyanuja miatt köröztek. Nevették a gyulai rendőrségen, hogy nem tudta el-

fogni a legendát, ki ott járkált a városban s úgy került kézre, hogy magát megnevezve, jelentkezett felvételre a kórházban. A *Rendőri Közlöny*-nek, melyben a körözések napvilágot látnak, nagy része van ebben a históriában. A lapban ugyanis most, hogy *Pomucz* már régen az aradi törvényszék fogházában ül, csak *most jelent meg a körözvény*. Megérjük még, hogy egy napon *Spanga*, *Pitéli* és *Berecz* körözvényét hozza majd a lap a kellő szemléleirással, ismertette, hogy a három ur milyen mellényt és nadrágot viselt, amikor az országbirót meggyilkolta, megjegyezvén, hogy mindhárom nyak-kendő helyett kender-kötelet viselnek a nyakukon.

— **Szerencsétlenség egy löversenyen.** *Kölnből* jelentik, hogy az őszi meeting mai megnyitása szerencsétlenül kezdődött. Hét zsoke lebukott lováról. Az egyik *életveszélyesen* megsebesült. A közönség körében nagy volt a pánik.

— **Szélhűdés a vadászon.** *Hunyady* Imre grófot, mint lapunknak táviratozzák, a stiriai *Asbachban* vadászat alkalmával *szélhűdés* érte. Ujabb jelentés szerint a gróf minden veszélyen túl van.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Ilyen cím alatt mai lapunkban megemlékeztünk már arról a nagy vasuti szerencsétlenségről, mely a napokban történt *Constanz* mellett. Ujabbban a következőket jelentik *Zürichből*: Azok között, kik a szerencsétlenül jártaknak az első segélyt nyújtották ott voltak a közeli *Hegne* kolostor apácái is, kik a sebesültek bekötözésénél segítettek. A legsúlyosabban sebesült meg egy *Wall* nevű halkereskedő. Fejét teljesen összezúzták, testét felszaggatták a kocsis roncsai, úgy hogy nyomban meghalt. A *Luzatti* család sorsa a legszomorubb. Atya és anyja együtt ült leányával a kocsi-ban és a tizenhét éves leányt szüleinek szemaláltára zúzták össze az egymásra torló kocsik. A szülők csak könnyü sebesülést szenvedtek. Súlyosan megsebesült a mozdony vezetője is. *Grieshaber* aki szolgálaton kívül vonaton; azonkívül *Floor* angol miss is veszélyes sebeket szenvedett.

— **Petőfi nyomdász.** A minap halt meg *Aradon* — mint megírtuk — *Pamperl* Ede öreg nyomdász, a ki 85 esztendeig élt. Az öreg arról volt nevezetes, hogy ő állott annál a gépnél, a melyen *Petőfi* verseit legelőször kinyomatták. *Pamperl* emlékezetének egyik debreczeni lap mai számában *Kovács* Kálmán a következő verssel adózik:

Halott a gépnek rokkant mestere,
Csokoljátok meg áldott két kezét!
Melyből *Petőfi* első versei
Tavaszt hirdetni szálltak szertesét.

Kökörcsin-erdőt hintsenek reá!
Legyen sirjába lombnyitó tavasz!
Fölötte zengjen száz pacsirta-dal!
Gyászos felleg rá rózsákat havazz!

Szívárványszínű szemfödőt boríts
Lezárt szemére, vértanus *Arad*!
S szivere azt a verses könyvet is! . . .
Mely a költőtől emlékek maradt.

A néma sirban olvasgatja majd —
Megint ifju lesz reszketős keze
S fölzáll az éjből: ujra géphez áll,
Ha szól *Petőfi* büszke szelleme.

Az lesz a végső költemény-kötet,
A mely kezéből napvilágra száll —
Egy-egy villámlás mindenik szava . . .
Szabadságért, mely zsarnokot kaszál.

Véres romhalmaz lesz e vén teke;
De rajta épül boldogabb világ,
Mídon te nyilsz a végítéletig,
Világszabadság! Almodott világ!

— **Gyászünnepély.** *Bold. Chorin* Áron, az aradiizr. hitközség megdicsőült, feledhetlen emlékü főabbijának kegyeletos emlékére hol-

nap, *vasárnap*, d. u. 6 órakor, mint elhalálózása évfordulóján, a zsinagógában *gyászünnepély* tartatik.

— **Léghajón a Kárpátokon át.** A premysli vár katonai léghajója, amelyet „*Teufel Junior*“ névre kereszteltek, tegnapelőtt kísérletképen fölszállott az ürben. A kosárban *Engel* főhadnagy, a przemysli léghajós szakosztály parancsnoka ült, aki szerencsésen meg is érkezett tegnap a Kárpátok között fekvő kies *Usz-Salgóba*; rövid idő alatt téve meg az utat *Galicziából* — Magyarország területére.

— **Uj Apollo szobor.** *Athénből* jelentik, hogy környékében egy *uj Apollo* szobrot találtak. A szobor márványból van, feje pedig teljesen ép.

— **Uj telefon-előfizetők.** *Szél* úrnő postatávíró felügyelő az alábbi értesítést teszi közzé: A távbeszélő előfizetőket értesítem, hogy az aradi távbeszélő hálózatba előfizetőknél bekapcsoltattak: 10. számú előfizetőnek *Hoffmann* Sándor divatáruház, 168. számú *Aussterweil* László dr. törvényszéki orvos, 198. számú *Leopold* Zsigmond lakás, 373. számú *Hartmann* Samu fűszerkereskedő, 404. számú *Kohn* Jakab huscsarnoka, 447. számú *Leopold* Adolf, 463. számú *Aradvármegyei gazdasági egyesület*, 464. számú *Aradvármegye* kir. tanfelügyelője *Varjassy* Árpád, 465. számú *Lócs* E. és társa fűszerkereskedés, 466. számú *Köpf* János dr. ügyvéd. Az előfizetők sorából töröltettek: 10. számú *Első aradi gyártelep* II. gyára, 163. számú *Paschek* Ottokár, 198. Dr. *Wettenstein* Áron orvos, 373. számú *Kerényi* Adolf dr. ügyvéd, 404. számú *Hacker* Mór posztó kereskedés, 447. számú *Krizsán* János fiókja, előfizetők. Tisztelettel kérem az előfizetőket a változásokat a névsorban keresztülvezetni.

— **Hir Andreéről.** *Stockholmból* táviratozzák, hogy *Grandali* előljáró ma jelentést tett, hogy *Skjerveoben Andreé* negyedik számú bojáját megtalálták, melyben *Andreé* a következő levele volt:

„E boja első, melyet *Julius* elsején kive-teltünk. Utunk eddig szerencsés. 250 mé-ternyi magasságban vagyunk. Idő pompás, hangulat kitünő. *Andreé*.”

— **Tüzilárma egy pokróczért.** Az aradi tűz-örséghez nagy tüzről érkezett ma délelőtt jelentés. A tűz miatt, mely a Templom-utczában lett volna, a rendőrséget is felzavarták. Mikor a színhelyre indultak, a veszedelem hírére egy másik jelentés czáfolt rá, hogy a tüzet már eloltották. A Templom-utca 13. számú házban tényleg égett valami, még pedig az ottani istállóban egy pokrócz s annak is csak a közepe. Ebből származott a szenzáció, mely akkora volt, mintha legalább is egy két emeletes palota esett volna áldozatul a lángoknak.

— **Vérengző családapa.** Egy apa borzalmas vérengzéséről ad hirt tudósítónk *Sátoralja-Uj* helyről. *Agárd* községben *Palemkár* Ádám iparos feleségét és két gyermekét meggyilkolta. Legidősebb fiának, ki szemtanúja volt az örvengő apa véres tettének, sikerült a biztos halál elől elmenekülni. A gyilkos tettének végrehajtása után megszökött, de a rendőrök még aznap elfogták. Kihallgatásakor előadta, hogy tettét azért követte el, mert feleségét *hütlennek* hitte.

— **Ujabb közápor.** Nagyváradit dósítónk jelenti: Az uri-utczán immár kezdik elfelejteni azt fura állapotot, amit valami tréfás vagy inkább beteg ember teremtett, aki napokon át remegésben tartotta egy uri ház népét oktalan köhögésével. *Korn* Lajosék feje fölül elvonult a közáporontó vészfelhő, mely most ugyláztik néhány vonalnyival tovább húzódott: a *Korona* utcára. Már harmadik napja ugyanis, hogy *Gáll* László czipész házára röpülnek a titkozatos eredetű kövek. Reggeltől-estig nincs nyugsága a ház népének, sőt az éjszaka óráiban is hullnak a kőbombák szakadatlan az udvarra, nem kímélve az ablakokat sem, melyek ugyancsak ki vannak téve a veszedelemnek. *Kápolnay* rendőr-biztos állandóan négy rendőrrel tartja megszállva a házat, s nagy energiával nyomoz. Im már harmadik napja azonban hogy a közápor szakad, s a nyomozásnak semmi foganatja, a rejtelem kulcsát most sem találták meg. Ma éjszakára egész szakasz rendőr lepte meg a ház környé-

két és felkutatót minden zugot: de hiába. Eddig annyit tudtak megállapítani csupán, hogy a kövek a Széchenyi téri román szeminárium kertje irányából röpködnek. A rendőrség mégis erősen bizakodik, hogy a gonosz praktikanak hamarosan végét veti, s megragadja a hajgáló kezét.

— **Öngyilkosság a fogadóban.** Nagyváradon a Tódor-fogadóban ma délután egy fiatalember agyonlőtte magát. A bejelentő lapon Borsos István nevet irt be. Az öngyilkos kabátzsebében levelet találtak, mely a nagyvárad rendőrséghez volt címelve. E levélben elmondja az öngyilkos ifju, hogy azért vetett véget életének, mert megunt már azt. Az öngyilkos holttestét beszállították a halottas kamrába.

— **Keréketört gyermekek.** Borzasztó szerencsétlenség történt Bulkesz bácsmezei községben. Egy öt éves és egy négy éves fiúgyermek esett a malom kerekei közé s mire észrevették a szerencsétlenséget, az óriási kerék felismerhetetlen hústömeggé törte a két kis fiút. A Bulkesz község bejáratánál áll a malom, amely Szabolcson Henrik tulajdonát képezi. Ma odatévedt a malomba Majer Henrik birtokos hasonnevű 5 éves fia és a kis Schreyber Frigyes. Megálltak sebeseen forgó kerék mellett, miközben nem vették észre, hogy a keréket hajtó ló közeledik feléjük. A ló, amint a gyermekekhez ért, valamitől megbokrosodott és a hajtóruddal oly szerencsétlenül ütötte le a két gyermeket, hogy mind a kettő fejével bukkant a vaskerek közé. Borzalmas sikoltás reszkettette meg a levegőt s mire a lovat megállították, a két gyermek már oda volt. A szerencsétlenség hírére megjelent a palánkai kir. járásbíró vizsgálobírája, s megtartotta az ügyben a vizsgálatot, melynek során kiderült, hogy a szerencsétlenségnek a malomtulajdonos az oka, ki a kerekek elé elmulasztott védőkört állítani.

— **Megsütött molnár.** Szombathelyről jelentik: A tótkereszturi csendőrök borzalmas bűntényt derítettek ki. Kovács Lajos hódosi molnár még ez év március 27-én nyomtalanul eltűnt s egész augusztusig a legszorgosabb kutatás se vezetett nyomára. Most azonban a csendőrség fáradozásának sikerült kiderítenie, hogy Kovács Lajos legutoljára Jánosfán volt Tamedli Ferencznel s ott is halt, így tehát ezt és a vele vadházasságban élő Laczó Erzsébetet fogták vallatóra. Ezek aztán a keresztkérdések sulya alatt borzalmas vallomást tettek. Elmondták, hogy Tamedli korán reggel Kovácsot egy hasáb fával fejbe vágta s mikor az lerogyott, a vasalóval úgy halántékon vágta, hogy agyveleje is kilocsant. Ekkor azután az erdőbe akarták vonzolni, hogy elássák, de mert friss hó esett s fölfedeztetéstől félték, az asszony befűtötte a kenyérsütő kemencét s ott a holttestet hamuvá égették.

— **A Kossuth-szoborra.** Schannen Lajos aradi m. kir. dohánybeaváló tiszt ur egy esküvőn Kossuth Lajos aradi szobrára husz koronát gyűjtött, melyet lapunk útján juttatott a nemes célra. A szoborra gyűjtő bizottságtól az összeg átadása után a következő nyugtát kaptuk:

Az Aradi Közlöny tek. szerkesztőségének.

Hazafias örömmel értesültünk a „Kossuth Lajos szobor alapja“ részére juttatott 20 korona küldeményéről. Midőn ezt elismerjük, fogadjunk köszönetünket azzal, hogy példaadó ajándék-készsége a szobor alapjában s a város levéltárában megörökített fog.

Gondoljon a nemes célra továbbra is és emlékeztessen erre barátait, polgártársait. Hazafias üdvözléssel.

Az aradi Kossuth Lajos szobor-alap gyűjtő-bizottsága.

— **Kocsin a halálba.** Tirolból táviratozzák, hogy Neumarkiban tegnap nagy szerencsétlenség ért egy ottani paraszt családot. Neumarkt alatt az országút két igen mély tó között vezet, és nagy vizálláskor az utat a víz elborítja. Dallemul — így hívják a szerencsétlen parasztot — nem nézve a veszélyes utat kocsijával, melyen négy gyermeke is ült, nekihazott a veszedelmes utnak. Az ut közepén a két ló kitört a kerékvágásból, mire a keskeny útról

mindannyian a jobb oldali tóba zuhantak. A közelben levő emberek megmentették Dallemult és egy leányát, míg a másik két leány a fiú és a lovak odavesztek. A szerencsétlenül járt apa semmi sérülést se szenvedett.

— **Fogorvos a háboruban.** A kínai német expedícióval egy fogorvos is ment, nem azért, mintha talán a németeknek Kinára fájna a foguk, hanem mert az új lövegeknél az állkapocs sérüléseknél a fogorvosi segítség okvetlen szükséges. Az első hadi fogorvos Lippold W. rostoki egyetemi magán tanár.

— **Váltóhamisító völegény.** Teljes bűnbánással állott tegnap Papp Gyula nagyvárad lakos a törvényszék előtt. Azzal volt vádolva, hogy váltót hamisított. Nem tagadott semmit mindent bevallott egy szóig. Házasodni akart. Már közel volt az esküvő, csak még a pénz hiányzott hozzá. Elment hát két ismerőséhez, megkérte őket, hogy irjanak neki alá egy váltót. Azt mondták, hogy nem teszik. Boczonyi Lajos azzal utasította vissza, hogy ő nem tud írni. Bródi Gábor pedig egyszerűen megtagadta kérelmét. Erre ő elővette a váltót, kiállította Groszmann Jenővel 150 koronára, aztán sajátkezűleg aláírta a Boczonyi, meg a Bródi nevével. Tudta, hogy ezt nem szabad tennie de azt hitte, hogy nem fogják értesíteni a jótállókat s lassan, havonként 20 koronájával letörleszti. Végezetül pedig azért követte mindezt el, hogy végre oltár elé vehesse menyasszonyát. Nem így történt. Felvitte a nagyvárad takarékpénztárba, azt mondták, hogy jöjjön el holnapután. Addig értesítették a két aláíró, kisült, hogy az aláírás hamis. Midőn újra felment, elfogták. Szánja-bánja vétékét. A törvényszék a vádbeszéd meghallgatása után okirathamisítás büntette miatt hat havi börtönnel, a legkisebb büntetéssel sújtotta Papot. Fegyház helyett pedig börtönt, a vádlott töredelmes beismerésének, megszorult anyagi helyzetének és büntetlen előéletének tekintetbe vételével, alkalmazott a törvényszék.

— **A mostohaanya áldozata.** Rémes esetről sutognak Zomborban az mberek. Zombor egyik előkelő tisztviselőjének 16 éves leányát verte meg úgy folyó hó 26-án anak mostoha anyja, hogy az a szenvedett sérülések folytán ugyanazon napon a városi kórházban meghalt. A háziak állítása szerint a szegény a betegsége alatt folytán vizért esdekel, de a gononosz mostoha csak azt felelte, „dögölj meg te kutya“. Már el is akarták a szegényt temetni, amikor a rendőrség rendeletére a holttestet felbonczolták. A vizsgálat megindult.

— **Farkasok garázdálkodása.** Nagyváradról jelentik, hogy a székelytelki erdőből farkascsoportok törtek be a közeli tanyákra és ott nagy pusztításokat vittek végbe a juhállományban. Ennek megakadályozására hajtóvadászatot rendeznek, melynek engedélyezését az alispán és a szolgabíró együttesen kérték.

— **A perzsa sah rezidenciája.** Egy könyvben érdekes részleteket ír dr. Feuvrier a perzsa sah életéből. A sah Teheránban óriási épületben lakik, amelynek Ark a neve s hozzá monumentális kapukon át jut az ember. Az egyik kapun muzikusok és táncosnők üdvözlök a nap keltés és a nap lementéig. Az Ark közepén négyszögletes kert van rengeteg plátánokkal és rózsával s keresztül-kasul kék fayence satornák húzódnak rajta, amelyek viztartókba torkolnak. Az ösvényeket egész nap szolgálják járják, hogy a hervadt leveleket eltávolítsák. A kert körül különböző paloták vannak elhelyezve: a Nap palotája, a csupa tükörűvel kirakott briliáns-szoba, a narancsos (márvány csatornáiban csergedező patakocskáival), a szellőző épület a nagy madárházzal, a gyémántkőszőrösök műhelyei, a muzeum és így tovább. A muzeum az különös keverék, benne a legdrágább műkincsek mellett három koronás bazárok holmijai nevernek; három nagy üvegedény, olyasféle, amilyenben aranyhalakat tartanak s azok teli vannak gyöngyökkel, gyémántokkal. A sah tizenegy és tizenkettő között reggelizik. Az első tolmács felolvassa neki a francia vicczlapokat ezalatt, s ha a reggelinek vége, s a sah a pipáját is elszívta, akkor a miniszterek visszavonulnak, az uralkodó körül csak a kamarások maradnak, hogy négy óráig mulattassák. Négy órakor a sah megnyitja a szórakozások kapuját és

átmegy az asszonyok palotájába. Csinos, két emeletes, faragványokkal diszített pavillonban nyugszik a sah. Ha nyáron a meleg tűrhetetlené válik, a sah az udvarával a hegyek közé költözik, s ott sátrak alatt tanyáz. A sah vagy lóháton, vagy kocsiban utazik. Különösen szeret olyan vidékekre menni, ahol bakkecskék, tigrisek és párduczok vannak, s legjobban szeret olyan vadakra vadászni, amelyek nem egykönnyen adják meg magukat. Mivel pedig kitűnő lövő, csaknem mindig talál, s csak nagyon ritka esetben kerül arra a sor, hogy a törét használja.

— **Magyar pezsgő a párisi kiállításon.** A párisi kiállítás zsűrije már kihirdette a bírálatok eredményét. A magyar pezsgők előkelő helyet foglalnak el a jutalmak rangsorozatában, a mi annál is feltűnőbb, minthogy a tulajdonos franciaákból összeállított zsűri éppen nem volt azon, hogy pezsgőborainkat elnéző, vagy enyhé megítélés által könnyű diadalhoz juttassa. A legnagyobb kitüntetés, melylyel magyar pezsgő díjazva lett, Belatini Braun Artur velencei (Fejérm.) pezsgőgyáros kapta „Domino sec“ pezsgőjéért, mely az aranyéremmel lett jutalmazva. Ez az eredmény egyrészt a — saját iparában érdekelt — francia zsűrinek tárgyilagossága és szigorú részrehajlatlansága mellett bizonyít, másrészt épp oly fényesen igazolja hazai iparunk fejlődésében azt, hogy a pezsgőgyártás terén is megálljuk a próbát s nincs szükségünk arra, hogy a külföld előtt is kitűnőnek elismert pezsgőboraink helyett drága francia pezsgőt fogvasszunk.

— **A közönség érdeklődik** — különösen most az iskolai beiratkozások idején — aziránt, hogy a gyermekek különféle szükségletei hol fedezhetők legjutányosabban és kényelmes választék mellett. Porter Vilmos koronás áruházánálunk Aradon ez a mindenképen megbízható bevásárlási forrás. A helybeli és vidéki közönség régtől fogva tudja ezt, s mint minden évben, az idén is a megérdemelt pártfogásban fogja részesíteni a közkezdelt koronás áruházat a Központi szálloda épületében.

— **Lapunk mai számához** Mayfarth Ph. és társa mezőgazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor czég körlevele van mellékelve, a melyre olvasóinkat e helyen is figyelmeztetjük.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félben hagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévre örvendő Lichtblau Albert-féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam (tanbizottság: eddei Draugentz János ny. m. kir. honvédeztudós és Mayer Adolf ny. cs. és kir. őrnagy), melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészütségükre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczen.

— **x — Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Krisztály“ Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

TANÜGY.

(—) **Egy értékes tankönyvről.** Az ismétlő és gazdasági ismétlő iskolákhoz fűződő várakozásoknak eredményét nagyrésztben elősegíti az a körülmény, ha a jövő nemzedék kezébe három kunágotai tanító oly könyvet ad, mely megkedvelteti velök élethivatásukat s mely neve ő hatásával az általános ismeretek mellett a jőzan, okos, számító élet csiráit is plántálgatja. Mindenek felett pedig az okszerű gazdálkodás alapismereteit is népszerűvé tenni törekedik. Ezen kívánalmaknak kitűnően megfelel a kunágotai tanítók által szerkesztett olvasókönyv, mely II-ik kiadásban csak a napokban jelent meg az Aradi nyomda részvénytársaság műintézetében 15 ezer példányban. Mivel sem tehetnénk hasznosabb szolgálatot az ismétlő iskolák ügyének, minthogy a tanév küszöbén e való-

ban kitűnő munkát, melyet az ország legkiválóbb iskolái használnak, a tanítóknak és a tanügy vezetőembereinek a legmelegebben ajánljuk. A könyv *Kun-Fülöp-Csath* címen Kunágotán, vagy bármely aradi könyvkereskedésben megrendelhető. Bolti ára 1 korona. Szerzőknél 42 kr. nettó áron kapható.

A fehér kezek.

— Jelenet a rendőrségen. —

Arad, szeptember 1.

Ugy írom le, ahogy magam láttam és hallottam ezt az esetet. Nem tudom, az a fiatal ember, ki ennek az esetnek a hőse, volt bölcs volt-e vagy bolond? Még azt sem tudom, mi fán termett, felülről züllött-e csavargóvá, vagy alulról növekedett azzá?

Ott járkált ma délelőtt ez a csavargó külsejű fiatalember a Baross-parkban, s azzal mulatott, hogy a hónapos rózsát nyilasát nézegette. Ebbe a foglalkozásba gyorsan beleunt s otthagytán a virágokat, a toronyaljára ment. Szekere rudja a rendőrségre vitte, nyilván tartózkodási jegyet akart váltani. A kihágási bíró előszobájában állapotott meg, ahol kivüle csak egy hervadó, de még mindig szép szőke nő volt, akit a fiatalember megszólított:

— Mire vár?

Az asszony elpirult s — nem felelt. Ami a dolgokkal ismerős ember előtt felelet-számba megy.

— Hogy hívják? — kérde a fiatalember tovább.

— Marinak.

— No persze: szőke és Mari — dörmögte a fiatalember. — Meghalt a férje?

— A férjem? . . . Nem, nem éltem házasságban senkivel.

— Vagy úgy? Persze, az ilyen asszonyoknak nem szokott férjük lenni.

— De . . . akart lenni . . . régen, csak hogy mamlasz volt és gyáva természetű. Pedig kömives legény volt. A ruhája mindig tele volt mésszel s milyen érdes volt a keze a maltertől! Ha megsimogatta az arczomat, azt hittem, el kell ájulnom. De hajh, a szobaurnak, ahol cseléd voltam, milyen szép, fehér keze volt annak, olyan fehér és finom, mint egy gyógyszerészegédnek . . . Persze, ennek se lett más vége, mint a többi históriának. Mikor a mamlasz a gyereksírást meghallotta — mert addig semmit sem vett észre — sirt és elment, össze sem szidott, még csak meg se vert. Magamra maradtam a porontyommal . . .

— Jól van — mondá a fiatal ember — és mi lett a . . . porontyával?

— Azt jó szerencse érte, szegénykét. Örökbe vette egy öreg házaspár. Házmester az öreg, s a gyerekeknek, aki már tizenhárom éves, jó hasznát veszi, igaz is, hogy nagyon ügyes leány. Butorozott szobák vannak ott, van vagy tizenöt szobaurn s azokra takarít.

— Persze, persze, — dörmögött elgondolkodva a fiatal ember. — És mi lesz a gyerekek később, ha nagylány lesz?

— Talán akad valami jóra való iparos, aki elveszi őt s azzal boldogul él.

A fiatal csavargó élesen, haraggal nevetett. A ki így nevet, vagy bölcs, vagy bolond.

— Hát a szobaurnak? Mi? — kérde aztán az asszonytól.

— Miféle szobaurnak?

— Hát a kislány szobaurnai. Ej asszony, nem hittem, hogy ennyire buta vagy. Hja persze, a szép száju nők mind ostobák. Hát azokról a szobaurnakról beszélek, akiket a kis lány (hogy hívják? Esztike?) nos hát Esztike kiszolgál. Igen, kiszolgál. Mit kiszolgál? Kitisztítja a fiatalurak cipőjét, vizet visz nekik,

megkeféli a hátukat, s megveti az ágyukat. mi? Ennyi az egész, szép dolog . . . Te asszony sohasem gondoltál arra, hogy a lányodnak egyszer csak megtelik a mellecskéje, az édes horgocska, amelyen a legények tekintete fönnakad? Mit gondolsz hé, malteros-e azoknak a szobaurnaknak a keze? Hallod-e te, hátha azoké is fehér és finom, mint a gyógyszerész-segédéké? Ejh te buta pária, várj csak, majd a te korodban a lányod is idejár, kétszer helenkint, a rendőrségre!

(Én, aki az ajtó mögött reszketve ültem a padon, most hallottam, hogy az asszony sir, míg a csavargó elfojtottan, gonoszul nevet. — Aztán hallottam, hogy összehajolnak és sugdolóznak. Az asszony sóhajtozott. Később aztán megint hangosabban beezélgettek.)

— Mért beszél így velem? nyögte az asszony. Fáj.

— Ejh, nem neked beszélek én, boldogtalan, hanem önmagamnak. — mondta indulatosan a fiatalember. — Ámde lássuk csak, mit is akarok mindezzel? Egyáltalában mért állok szóba veled? Azért, mert szenvedsz? Hát ki nem szenved ma a kerek világon? S ha még egyedül volnál ilyen asszony? Ámde látod, a fehér kezeknek mindig új és új áldozat kell. De ne hidd, hogy ez sokáig tarthat. Oh, várj csak asszony, lesz még más világ! Ám meg kell várni, míg magától kifakad a kelés. Addig türelem és szenvedj! Hidd el, a keserüségtől még nem fuladt meg senki, a ki zokogni tud. Sirj hát!

(Hallottam, hogy az asszony görcsösen zokogott. Sokáig csönd volt. Egyszer csak léptek hangzottak künt, a folyosó végén, mire a fiatalember gyorsan beszélni kezdett.)

— Ne sirj, ne sirj, te boldogtalan asszony. Eredj el a leányodhoz, ha sajnálsz őt, tartsd le a Szűzmaria-kép elé és esküdtesd meg ott az élő Isten nevére, hogy gyűlölni fogja az uri népet, aztán adj neki kést asszony, hogy azt mindig magánál hordja és mond meg neki Krisztus nevében: ölje meg a fecskéket is, ha fehér kezekből hoznának neki üzenetet!

Ezzel a bölcs, vagy bolond csavargó belépett a kihágási bíró szobájába . . .

MULATSÁGOK.

(=) **Műkedvelő-előadás a Kossuth-szobor javára.** Az aradi „Jókodó” jótékony célú asztaltársaság szeptember hó 2-án, vasárnap a „Vademberhez” címzett vendéglő kerthelyiségében, (Deák Ferencz-utca 26. sz. a.) az *aradi Kossuth-szobor javára jótékony célú táncszínelőadás* egybekötött *műkedvelő-előadást* rendez, mely alkalommal színré kerül: „A falu rossza” 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszínmű 3 felvonásban. Belépti-díj személyenként 80 fillér. Előadás kezdete este pont 8 órakor. Tánc kezdete előadás után. Felülvezetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét Erdélyi Tóni kedvelt zenekara szolgáltatja. Kedvezőtlen idő esetén az előadás szombat szeptember hó 8-án lesz megtartva.

A szindarab szereplői: Karnagy: Kovács Pál. Rendező: Ruttkay Agoston. Sugó: Blau Sándor. Személyek:

Feledi Gáspár, gazdag falusi földmivelő — Borhegyi Károly. Lajos — Papszt Rezső. Boriska — Reiner Matild. — Bálki Teresi árva, Feledi gyámsága alatt — Varga Jánosné. — Göndör Sándor, szolgaleány — Varga János. — Finum Rózs, menyecske — Borhelyi Károlyné. Csapó gazdaember — László Gyula. — Csapóné — Valentiny J. né. Sulyokné — Moldován A. né. Tarisznyásné — Weinberger F. né. Egy öreg paraszt — Valentiny Endre, Megyei csendbíró — Kohut Ferencz. Kónya, kántor-tanító — Weinberger Ferencz. Gonosz Pista baktér — Kitajka János. Gonoszné — Weinberger F. né. Cserebogár Jóska, szőlőpásztor — Leitersdorfer Soma. Czene, ciganyprimás — László Ödön. Adus, vén cinbalmos — László Béla. „Makk hetes” korcsmáros — Reiner Béla. Korcsmárosné — *.* Jóska, béres — Ifj. Blau János.

TÖRVÉNYKEZES.

§ **Fluck Márta ügye.** A múlt télen nagy feltűnést okozott az a titokzatos esett, hogy *Gottescha* Gyula gazdatisztet halva találták Tápío-Györgyén a szép *Fluck* Mártának ablaka alatt. Az öngyilkosságba annyi érthetetlen részlet szövődött, hogy a büntető bíróság is foglalkozott az esettel. Hosszu vizsgálat után a kecskeméti törvényszék megszüntette az eljárást *Fluck* Márta ellen. Főlebbezés útján azonban a budapesti királyi ítélőtábla elé került ez az ügy s *Desseffy* Marczel referensnek osztották ki, aki az iratokat visszaküldte a kecskeméti törvényszéknek, mert hiányosan terjesztették föl. Mire az iratok ismét visszaérkeztek a budapesti kir. táblához. Mire az iratok ismét visszaérkeztek a budapesti kir. táblához, *Desseffy* a közigazg. bírósághoz nevezték ki, *Fluck* Márta e közben megunta a várakozást s néhány héttel ezelőtt házasságra lépett *Fiala* Gézával és férjével hosszabb nászutazásra indult. Az iratok ezalatt a kecskeméti törvényszéktől visszaérkeztek az ítélőtáblához, ahol *Horváth* Béla referens vette át az ügyet s indítványozás végett áttette a főügyészséghez. Ez hosszabb tanulmányozás után az iratokat azzal az indítvánnyal küldte vissza a királyi táblához, hogy a nyilvános föltárgyalás megtartandó.

NAPIREND.

Szeptember 2. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Orangyal. — Protestáns naptár: Orangyal. — Görög-keleti naptár (augusztus 20.): Sámuel. — A nap kél 5 óra 5 perczkor, nyugszik 6 óra 21 perczkor. — A hold kél 1 óra 22 perczkor, nyugszik 16 óra 17 perczkor.
Szeptember 3. Hétfő. Róm. kath. naptár: Hildegard. — Protestáns naptár: Hildegard. — Görög-keleti naptár (augusztus 21.): Tádé apostol. — A nap kél 5 óra 6 perczkor, nyugszik 6 óra 20 perczkor. — A hold kél 2 óra 16 perczkor, nyugszik 11 óra 14 perczkor.
Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 768.4 milliméter, délután 2 órakor 766.1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 13.8, délután 2 órakor C° + 21.1. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DK. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában harmat.
Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Derült, száraz, enyhe.
Szabadsághozoz emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.
Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett ülésterem.
Szeptember 2. Nyári ünnepély (Vingán, Erzsébet-liget.) — Az aradi jókodó-asztaltársaság műkedvelői előadással egybekötött táncszínelőadás (Vadember).
Szeptember 7—9. A lövész egyesület Lőrincz-napi díjlővészete.
Szeptember 8—9. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Piskire.
Szeptember 12—13. Országos pinczergyűlés Aradon.
Szeptember 16. A „Zsrand” kerékpáros-egyesület versenye (Brád-vagyhalomgyi országuton); táncmulatsága (Hungária-vendéglő).

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Birtokcsere.** Siklován Juon és neje *Hambarel Lenka* eladják az aradi 2295 sz. tjkvben felvett 2702/b tsz. ingatlant 1100 koronáért *Kovács Ivánnak*. — *Harmati István, Megyeri Istvánné, Harmati Julianna, özv. Szekeres Jánosné Harmati Zsuzsanna, özv. Vincze Jánosné Harmati Erzsébet és Szöllösi Péterné Harmati Mária* eladják az aradi 3518. sz. tjkvben foglalt 6672/b. tsz. ingatlant 1200. koronáért *Harmati Istvánné Garagoly Juliánnának*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. — Budapest, szeptember 1.

Déltőzsde. A buzakínalat kielégítő, vételkedv gyöngye. Lányha irányzat mellett 20,000 métermázsa eerrült fergalomb, néhány fillérrrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemű lanylább. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.61 — 7.62
Buza 1901. áprilásra	8.01 — 8.02
Rozs októberre	7.06 — 7.07
Rozs 1901. áprilásra	7.37 — 7.38

Zab októberre	5.31— 5.33
Zab 1901. áprilisa	5.62— 5.64
Tengeri szeptemberre	6.12— —
Tengeri októberre	— — —
Tengeri 1901. májusra	4.97— 4.98
Repce szeptemberre	— — —

Zárul 4 óraker:

Buza októberre	7.61— 7.62
Buza 1901. áprilisa	8.01— 8.02
Rozs októberre	7.04— 7.05
Rozs 1901. áprilisa	7.38— 7.46
Zab októberre	5.31— 5.32
Zab 1901. áprilisa	— — —
Tengeri szeptemberre	— — —
Tengeri októberre	— — —
Tengeri 1901. májusra	4.96— 4.97
Repce szeptemberre	— — —

Zárul 4 óraker: korona

Osztrák hitelrészvény	667.25
Magyar hitelrészvény	685.—
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasút részvény	534.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	668.25
Közuti vasút	612.50
Városi villamos vasút részvény	288.—

S z e s z ü z l e t.

— Szeptember 1. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 1/10, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 96 — 97 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 95 — 96 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 96 — 98 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. szeptember 1.

Magyar aranyjárdék 4 1/2%	96.10
Magyar koronajárdék 4 1/2%	90.70
Magyar arany 4 1/2%	100.—
Magyar ezüst 4 1/2%	99.60
Magyar keleti vasút	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírjárdék	97.35
Osztrák járdék ezüst	97.20
Osztrák járdék arany	97.15
Koronajárdék	97.40
1860-iki államsorsjegyek	133.—
Osztrák-magyar bankrészvény	170.7—
Magyar hitelbank részvény	683.—
Osztrák hitelintézet részvény	664.75
Osztrák-magyar államvasút	636.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.31
Német birodalmi márka	118.25
London	242.30
Páris	96.25

**Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.**

**Használt iskola-könyvek
minden iskola részére
erős, tartós kötésben,
és tiszta, kifogástalan állapotban
félárban kaphatók**
KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében

ARADON, Andrassy-tér 20. szám, (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért negyedáron átveszek. 2520

**Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.**

**30,000 nyeremény.
Utolsó főhuzás!
Huzás már szept. 12-től okt. 10-ig.**

A 2971

VI. OSZTÁLY-SORSJÁTEK

VI. osztályának huzása már
szept. 12-től okt. 10-ig
Főnyeremény: 1.000.000 korona.

Kisorsoltatnak még a következő nagyobb nyeremények:

- 1 nyeremény á 400,000 korona,
- 1 nyeremény á 200,000 korona,
- 1 nyeremény á 100,000 korona,
- 1 nyeremény á 60,000 korona,
- 1 nyeremény á 40,000 korona,
- 2 nyeremény á 30,000 korona,
- 3 nyeremény á 20,000 korona,
- 20 nyeremény á 10,000 korona,
- 50 nyeremény á 5,000 korona,
- 400 nyeremény á 2,000 korona,
- 720 nyeremény á 1,000 korona, stb.

A hatodik osztály nyereményének összege:

9.550,000 korona.

VI-ik osztályú vételsorsjegyek árai:

- Egy 1/1 6. osztályú sorsjegy 160 kor. — fil.
- Egy 1/2 6. osztályú sorsjegy 80 kor. — fil.
- Egy 1/4 6. osztályú sorsjegy 40 kor. — fil.
- Egy 1/8 6. osztályú sorsjegy 20 kor. — fil.

Ajánlom a VI. osztályra az alant jegyzett számokat:

11973	8796	34631	98512
4/4-ben	8/8.	8/8.	4/4.
36070	12686	50758	76846
8/8-ban	4/4.	8/8.	1/2.
22589	37365	36058	93661
4/4.	8/8.	8/8.	8/8.
91773	41529	65103	37359
8/8.	8/8.	8/8.	8/8.
34641	4262	55805	92630
8/8.	8/8.	4/4.	8/8.
98514	65102	79869	99362
4/4.	8/8.	8/8.	4/4.

A felosztható darabokból negyed és nyolczad sorsjegyek egyenként kaphatók.

A hatodik osztályra való megújítás minden igény különben elvesztésének terhe alatt

1900. évi szeptember 5-ke előtt
eszközleendő

Megújítási árak a hatodik osztályra:

- Egy 1/1 6. osztályú sorsjegy 24 kor. — fil.
- Egy 1/2 6. osztályú sorsjegy 12 kor. — fil.
- Egy 1/4 6. osztályú sorsjegy 6 kor. — fil.
- Egy 1/8 6. osztályú sorsjegy 3 kor. — fil.

Főnyeremény:

1.000.000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye.

ALAPÍTOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

**Huzás már szept. 12-től okt. 10-ig.
Utolsó főhuzás!
30,000 nyeremény.**

**Jó karban lévő,
használt iskola-könyvek
erős keménykötésben
fél árban kaphatók.**
INGUSZ I. és FIA
könyvkereskedésében

a Kun, Fülöp és Csath-féle gazdasági és általános
ismétlő iskolai olvasókönyv főbizományi raktárosa.
Arad, templom-utca.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 1. —

Fehér Kereszt szálloda. Bányi József hivatalnok V.-Hunyad. — Szarvas László utazó Budapest. — Dr. Bagi Béla ügyvéd Kengyel. — Dr. Vámos Géza ügyvéd Szolnok. — Neufeld József utazó Bács. — Rosenberg Mór utazó Budapest. — Brandt M. V. gyáros London. — Buder Alfréd utazó Bács. — Perlfaster József kereskedő Lugos. — Sluck Pál utazó Bács. — Sciringer Gyula utazó Bács. — Mayer Izidor gyárvezető Brist. — Schlesinger Móritz kereskedő Orsova. — Glauber Jenő kereskedő Karánsebes. — Weisz József utazó Bács. — Grünvald Gyula utazó Budapest. — Baldari Gusztáv utazó Solingen. — Müller Ottó utazó Bács. — Marosmitler József utazó Bács. — Wolf Hugó utazó Breslau. — Herz Brunó kereskedő Remscheid. — Szűsz Sándor kereskedő Apatin.

Vass Szálloda. Kohn Jakab utazó Budapest. — Lévai Mór utazó Budapest. — Novák Ródló utazó — Bernlochner J. utazó Bács. — Frei Rudolf utazó Bács. — Klein Mór kereskedő Bács. — Láng Albert utazó Budapest. — Possert Ferencz téglagyáros Borossebes. — Schwarcz Gusztáv utazó Budapest.

Központi Szálloda. Dr. Halász Akos közjegyző M.-illye. — Dr. Fischer Lajos ügyvéd Kolozsvár. — Krassegh Gyula járásbíró Facset. — Moor Gyula főesperes Brassó. — Kohn Lajos kereskedő Csermő. — Neubauer Károly utazó Budapest. — Glasnen Simon utazó Bács. — Mayer János kereskedő Bács. — Dr. Békés Sándor ügyvéd Debreczen. — Békés N. kereskedő Debreczen.

CSARNOK.

Nóra.

Irta: Konecs Ákos.

— Maga tulkövetelő!
— Miért? Némi jogom mégis csak van önhöz, kinek három év óta lesem minden gondolatát. Ezen idő alatt nem panaszkodtam, hogy kaczerkodott a férfakkal. Folyton hiteget és igenlő választ nem ad . . . Ha nem szeret, mondja meg, de ne gyötörjön tovább a bizonytalansággal . . . Hiszen nem köti őnt semmi ahhoz a férfhez, kit meggyűlölt pár nap mulva, midőn hozzáment. A törvény önnek adott igazat és elválasztotta végérvényesen. Mi tehát az akadály? Becsületes vagyok és gazdag. Gyűlölöm a léhaságot, melyet ön megutált volt férjében. De ha nem volna is vagyonom, nincs-e két kezem, nincs-e fényes jövővel kecsegtető hivatalom? És végül nem bizonyosodott-e meg végzetlenül szerelemről, mely nem muló láng, hanem szenvedély kialudhatatlan egy egész életre . . .

— Edes Dezső! Ma megint elkeseredett hangulatban van. Várjon! En vallomást nem teszek, de nem-et nem mondom. Mindketten fiatalok vagyunk és várhatunk. Hadd pihenjem ki azokat a szomorú órákat, melyeket első szerencsétlen házasságomban keresztül kellett élnem. Még szükségem van a nyugalomra . . . Hadd gondolkozzam még egy keveset . . . A ki egyszer oly mélyen csalódott, mint én, az nehezen feled és még nehezebben remél . . . Ismétlem, bizzék s ha igaz alapja van annak a boldogságnak, melyet ön az én kezem bírásától remél — az be fog következni . . .

— Jól van, Nóra! — felelé Dezső lemondással. Várni fogok, mert szeretem ma-

gát . . . Nekem üdv már az a tudat, hogy remélni enged . . . De ne késsék válaszával sokáig . . . Hiszen az élet rövid s azoknak, kik egymásban boldogok akarnak lenni, minden elodázott perc soha nem pótolható veszteség . . .

— Igaza van, — válaszolt Nóra — de látja, mennyi lelki szenvedéstől szabadultam volna meg, ha első házasságomat komoly megfontolás előzte volna meg. De tizenhét éves leányszívvel gondolunk-e azon felhőkre, melyekből vihar támadva megsemmisítik színesen szőtt álmainkat? Én szerettem és semmi egyéb nem gondoltam. Csalódtam, mert Rikhardban nem volt egyetlen igaz érzés irántam . . . Vagyonomat és ifjuságomat akarta csak, a szívemmel nem törődött . . . Hamar felébredtem álmomból, tele keserűséggel és azzal az elhatározással, hogy többé szeretni nem fogok . . .

De az asszony végzete, hogy szeressen. Mikor a lelkem megpihent anyai szomorú nap után, sorsom az ön utjába vezetett . . . Ön igaz szerelmet, változatlan érzést és sirig tartó boldogságot ígér nekem. Lehet hogy ez mind igaz gyöngy, a mit mélységes szerelmének tengeréből nyújt felém. És ha még mindig habozom, ezt ne tulajdonítsa egyébreknek, mint annak, hogy a legszentebb érzésében már egyszer csalódott szív nehezebben tud hinni, remélni és szeretni, mint az, kinek édes érzése édes érzéssel lett viszonzva és női fönsége megbecsülve . . . Legyünk azért mi jó barátok s ha a próbák ideje elmúlik, a kezem és a szívem az Öné lesz.

— Közömböm édes Nóra szavait, melyek elborult lelkem új világosságot gyujtanak . . . Célom az, hogy boldoggá tegyen önt s feledtessem azt az időt, melyben annyit szenvedett . . .

Nóra kezét nyujtá Dezsőnek, ki azt édes érzéssel csókolta meg és reménytel szívében hivatalba indult . . .

Mikor a fiatal asszony magára maradt, bevallotta, hogy Dezsőt szereti. Becsülte benne a komoly férfit, ki nem áradozik, nem mond bókát, hanem érezni tud és szeret.

Valami jóleső melegség öntötte el szívét, midőn arra gondolt, hogy ez a férfi az övé lesz. El is határozta, hogy legközelebb igen-t mond neki s nem hagyja tovább is kétséghen.

A mint így tervezgetett, Maday Jenőt jelentette be a szobaleánya. Nóráat meglepte a látogatás, de legyőzve izgatottságát, megbagyta a leánynak, hogy vezesse a vendéget a szalonba.

Maday Jenő szintén egy volt azok közül, kik esengtek a szép asszony mosolyáért. Egy ízben magt meg is kérte Nóráat, ez azonban határozott nemet mondott, ki nem állhatta Madayt, ki módfelett büszke és üres fejű volt. A jobb körökben ritkán fordult meg, mert nem szereték viselt dolgait s éppen azért sokkal gyakrabban lehetett őt a kávéházakban találni, mint magán társaságokban.

Nóra meglehetősen hidegen fogadta a mosolygó fiatal urat s eleinte közömbös dolgokról beszélgettek, később Maday egy pár friss pletykát tált fel, a mi egyáltalában nem érdekelté Nóráat, ez azonban úgy látszott, hogy még mondani akart valamit, bár valami biztató feleletet nem olvashatott ki a Nóra szeméből.

Vége még is nekibátorkodott és így szólt:

— Nagyságos asszonyom! Egy évvel ezelőtt megkértem a kezét és akkor nem-et mondt. Most újra eljöttém a válaszáért. Csak engedül magától függ, hogy ember legyen belőlem. Szerelme meg fog javítani, új ember lesz belőlem az ön oldalán . . .

— Nézze Maday — felelé egy kissé bosszankodva Nóra — én meggondoltam ezelőtt egy évvel, a mit mondtam. En nem szerettem magat s nem adtam önnek viselkedéssel jogot arra, hogy most ismételje érzelmeit. Szívem kötve s ha én valamikor arra határozom magamat, hogy férjehez menjek, ön lenne a legutolsó, a kire gondolnék . . .

— Ez az ön utolsó szava? — kérde Maday.

— Visszavonhatatlanul utolsó és nagyon kérem, hogy erről ne is tegyen sohasem említést. A mi természetünkben nincs egyetlen közös érzés, egyetlen rokon vonás sem. Én nem szeretem az árnyékot a férfi lelkén, ön pedig nem szereti az erényt, a becsületet . . . Ezt a szemébe mondom, mert jobb, ha én tőlem hallja, mint azoktól, kik, mivel ön gazdag, nem merik szemébe vágni az igazságot.

— Ez rágalom! — felelé izgatottan Maday.

— Nincs semmi közöm az ön maganéletemhez és talán annyit sem mondtam volna meg ha távoli rokonság nem fűzne az ön családjához, de mivel ön tagad, emlékébe idézem a szerencsétlen Földessy Paula esetét. Ki csavarta el ennek a jobb sorsra érdemes leánynak a szívét? Nem maga használta-e fel járatlanságát, tapasztalatlan, tiszta szívét arra, hogy őt földönfutóvá tegye? Nem maga vitte-e arra az ösvényre, melynek végén a boldogtalan szégyenében golyót röpitett csalódott szívébe. Volt-e magának könyve e szegény, szerencsétlen leány megsiratására? Nem, sőt mint az aljas férfiak szokták, eldicsekedett nyilvánosan, hogy maga törte le ezt a virágot, mely egy becsületes férfi szívének örökre virulni fog. És ön ezek és hasonlókat után, melyeket mindenki tud, mindenki beszél, még idejön kezemet megkérni. Minek néz maga emgem? Azt hiszi, hogy ezt a vérfojtót letörli valaha valami hatalom? Ne higgye! Magától félni kell minden becsületes nőnek, mert maga soha boldog nem lehet, sem nem boldogulhat.

— Miért oly kegyetlen? — felelé tompán Maday. Tevedhettem én is, mint annyi más, de a szerelem megtisztítja lelkemet. Maga Nóra jóvá tehet engem egy szavával, vagy kárhozzatba dönthet.

— Hagyjuk el a frázisokat — szölt Nóra. A mit maga kíván, az lehetetlen. Lehetetlen, mert én magat nem szeretem és kezemet éppen ma odaigérttem . . .

— Kinek? talán Árvay Dezsőnek? — Nem tartozom felelettel, de ha mindenáron tudni akaja: igen . . . És most Isten önrel . . .

Maday meghajtotta magát és távozott . . . Este Maday Jenő és Árvay Dezső találkoztak a kávéházban. Az utóbbi billiárdozott és ügyet sem vetett Madayra. Mikor a játszma bevégeződött, Maday odalépett Árvayhoz a szavakkal:

— Ha nem volnék terhedre, egy kérdésem volna hozzád.

— Rendelkezésemre állok — felelt hidegen Árvay.

— Igaz, hogy nőül veszed Nóráat?
— Azt hiszem, nem tartozom érzelmeimről számot adni.

— Igen-e, vagy nem? — kérdé türelmetlenül Maday.

— Ha minden áron tudni kívánod, hát igen.

— És ha én megakadályozom a házasságot?

— Majd elhárítom az akadályt. Egyébiránt nagyon kérek, hogy hagyj magamra s ha mégis ezek után volna valami elintézni való ügyed velem, holnap bármely órában rendelkezésemre állok.

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.07
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.58
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6:20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjfel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeszig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

NYILTTÉR.*

NŐI ZÉNEKAR.

KÁNYA GÉZA

sőresarnokában

ma vasárnap, szeptember hó 2-án

és a következő napokon

KRAMBERGER PAULA

vezetése alatt álló s kilencz tagból szervezett

női zenekar

válogatott műsor mellett

HANGVERSENYT

rendez,

melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

KÁNYA GÉZA,
vendéglő-tulajdonos.

Kezdeté 8 órákor. — Szabad bemenet.

VI. sorsjáték.

6. osztály.

$\frac{1}{8}$
vételsorsjegy
20.— kor.

Huzás 1900. szept. 12-től okt. 10-ig.

$\frac{1}{2}$
vételsorsjegy
80.— kor.

Főnyeremény kedvező esetben

egy millió korona.

Osztálysorsjegyet ajánl:

$\frac{1}{4}$
vételsorsjegy
40.— kor.

az „Aradi ipar- és népbank“ pénzváltó üzlete

$\frac{1}{1}$
vételsorsjegy
160.— kor.

Fehér kereszt épület. Telefon 100 szám.

Egy jó karban lévő
Zongora
eladó,

Eötvös-utca 4. sz., földszint.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő
különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Uzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

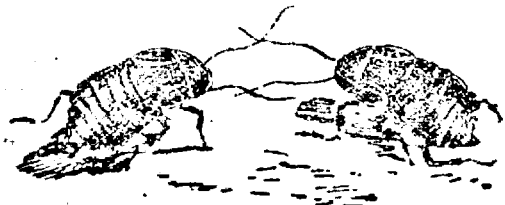
1 életnagyságu nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép . . . **4** korona,
6 darab vizit-fénykép . . . **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett

Pusztuljanak a muszkák!

svábok, poloskák, bolhák, legyek, szunyogok, stb., mert mindnyájan legnagyobb házi ellenségünket képezik.

Ajánljuk fenti férgek biztos kiirtására csalahatatlan hatásu

dalmáciai rovarporainkat

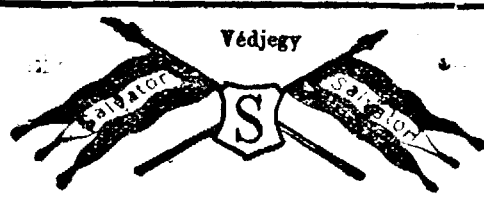
(jobb mint bármi másféle.)

melyeket 30, 50, 80, filléres és 1 korona 50 filléres eredeti, s zárszallagokkal ellátott dobozokban árusítunk.

VOJTEK és WEISZ

gyógyáru és illatszerüzlete Aradon.

A legbiztosabb hatásu **molypusztító** is nálunk kapható.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

Kitünő sikerrel használatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatásu.

Vasmentes. Kellemes ízü.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz es diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva. a kik ülo életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsza, máj- és vese izgatási** tünetenyekben vagy **húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkerekedésekben és gyógyszerházakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

1212

MATTONI

260

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges lekvés. Jutányos árak. Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal.

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognacka vagy növényi szörpökkel vegyítve kitünő ízű
szüvelket ad:

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SAVANYU-KÖR

oltja a szomjat, hűsít és felfrísít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Árverési hirdetmény.

Egy Hornszky-féle 5056. számú 8 ló-erejű használt cséplőgarnitura hozzátartozókkal, továbbá 1 hévér, 1 szivattyu, 1 tizedes mérleg és 1 körfürészszel Aradon Fő-ut II. sz. házban 1900. szept. 3-ikán d. u. 3 órakor Bonts Döme kir. közjegyző közbejöttével készpénzfizetés, esetleg kellő biztosíték mellett nem készfizetésre is elárvereztetik. Kikiáltási ár 5000 korona. A gép legtöbbet ígérőnek ez áron alól is eladatni fog.

Birtok- és házeladás.

Egy 400 kat. holdas nemesi birtok, betegség miatt különös olcsó és előnyös árban eladó. Áll 170 hold szántó, 200 hold őserdőből, a többi park, legelő és kaszáló. A birtok a termékeny Strigy mentén fekszik, kitünő fekete humus egyenes fekvésű föld jó utakkal $\frac{1}{4}$ órányira vasuti megállóhely, $\frac{3}{4}$ órányira teherállomás és posta. A birtokon csupa új cserépfedéllel fedett épületek vannak. Van egy nagyszerű 8 szobás kastély, gyümölcsös és szőlőkert, valamint gazdasági épületek, melyek mind jó karban vannak. Ára a birtoknak 45,000 frt. Fundus instruktussal, ö-szes berendezéssel, és butorral együtt pedig 50,000 frt. A fundus instruktust 50 drb. különféle marha képezi. Kimutatható, hogy ezen föld holdanként 10 mm. elsőrendű búzát termeszt. Megjegyzem, ha az erdő fát kitarolják, ez egész birtok árát kifizetné. Marhatenyésztésre nagyon alkalmas. A vételhez 25,000 frt készpénz szükséges.

Egy kis birtok 130 kat. hold, aradhoz közel, jó minőségű föld egy tagban, gazdasági épületekkel lakházzal és kerttel azonnal eladó. A vételhez 10,000 frt készpénz szükséges; a többi több évig törleszhető, kis kamattal.

Egy nagy kétemeltes bérház a főtéren, sok üzlethelyiségekkel örök áron eladó. A feltételeket személyesen közlöm, csupán megjegyzem, hogy évenként 7 százalék tiszta hasznot hoz minden kiadást leszámítva.

Bővebb felvilágosítást nyujt:

Rosenberg Károly, ügynök
Eötvös-utca 12. (az udvarban jobbra.)

ARADI KALAUZ.

Méltóságos báró Bohus István ur házában
Atzél Péter-utczában
 a színház főbejáratával szemben van

Maresch Gyula

férfi-divat és díszműárak üzlete,
 ahol a legujabb párisi és egyéb
különlegességek
 a legnagyobb választékban kaphatók.

Városi és megyei telefon 439.

WEINBERGER FERENCZ

arany, ezüst és ékszer műves.
 Elsőrendű ékszer készítő és javító műhely.
 ARAD, KÖZPONTI-SZÁLLODA.
 Ajánlja dusan berendezett arany-, ezüst- és ékszer,
 valamint valódi
GENFI ZSEBÓRA
 nagy raktárát.

PÉNZT

és időt mindenki megtakaríthat, ki szükségletét nálunk fedezi, mert sok

1000

legjobb minőségű cikket olcsóbban, mint bárhol beszerezhet.

Mindenféle vásznak, Chiffon, kanavász, ruhasefir, batiszt,

divat szövetek

barchetek, selyem kendők, zsebkendők, ágyterítők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, paplanok, szalmazsák, női, férfi és gyermek **ingek**, trico alsó-ing, és nadrág, gallér, kézelő, korzetták, alsó szoknyák, lábravalók, gyermek ruhák, kötők, kalapok, sapkák, keztük, harisnyák (**fégházi munka**), nyakcsokrok, nap és esőernyők, pénzes erszények, szivar tárcsák, tollkések,

iskola táská

utazó bőröndök (koffer), **fésük (helyi ipar)**, fog, haj és ruha kefék, tajtékpipa és szipka, nadrágtartó, övek, szíjjak, illatszer, szappan, dísz-virág fátolok, selyem, szalag csipkék, kötő- és himző pamut, czérna és gép-selyem, mindenféle belés árú és szabó kellékek.

Szóval még számtalan itt elő nem sorolt cikkek, melyek a divat, kézmű és rövidáru szakmába vágnak.

olcsóbban mint bárhol nagy választékban kapható; — továbbá

gyermek játékokban

nagy választék. — Becses látogatásért esd

Kilényi C. és Tsa

Arad, Andrassy-tér 20. szám,

a „Kék golyóhoz.”

Assael H. és fia

ékszer,
 ezüst és svájcezi zsebóra raktára
 ARAD,
 Atzél Péter-utca 1., a színházzal szemben.

Legjobb 95 kros keztük

vannak
Hoffmann Sándor
 áruházában
 a „Fecskehez.”

Divatárú tárgyak

Kalapok, Czipők, Nyakkendők, Kézeltők, Essőernyők: továbbá Gyermek kocsik, Szallagok, Csipkék, Pamutok, Zsinórdiszkek, még a készlet tart. jutányosan eladotnak

RUZSONYI ENDRE

divatüzletében

ARAD, Andrassy-tér, Hungária kávéház mellett.

Alapított 1876.
 Városi és megyei telefon 312.

WEINBERGER JÁNOS

ezipó áruháza
 A „NAGY CSIZMÁHOZ”
 ARADON.
 Fióklélet: Temesvár, Jenő főherceg-u. 5.
 Világhírű
 Triumph-ezipó
 egyedüli elárúsító helye.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület és műbádogos
 csatornázás és vízvezeték házi berendező
ARAD.

Üzlet: Andrassy-tér 13. Minorita ép.) Műhely: Bethlyányi-u. 32. (Saját ház.)
 Telephon: 333. Telephon: 321.
 Páris, 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

Ajánljuk házartási és ipari czélokra elsőrendű darabos bükkfa faszenet

25 kilós zsákokba csomagolva, ugyszinté uradalmak, lakatosok, gépészek és kovácsok részére elsőrendű kovács-kőszentet 50 kilós zsákokban csomagolva, a legjutányosabb számítás mellett.

Ugy a faszen, mint a kőszent díjmentes hazaszállítását készséggel eszközöljük.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Egy éves önkéntes urak b. figyelmébe!

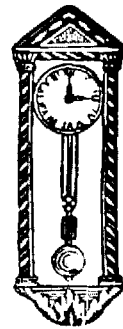
Teljes egyenruházat és felszerelés leg-elegánsabban és legjutányosabban beszerezhető:

Schäffer Henrik-nél

Arad, Szabadság-tér 21. . . . Telefon 208.

Sandauer Samu

czipész
 Arad, Salacz Gyula-utca, Habereger-ház.
 Elvállal mindennemű
női és uri czipők
 készítését és javítását.

Alapított 1878-ban.

KRIEGLER H.

műórás és ékszerész
 ARADON, Andrassy-tér 20. szám.
 (Aréna-épületben.)
 Ajánlja legnagyobb választéka
óráit és ékszereit.

Nálam vásárolt és javított órákért három évi jótállás.

!!KELL mindenkinek KELL!!

Csipkék — Szallagok — Ruhadiszkek — Kel-lékek — Fátolok — Keztük — Harisnyák
 Nyakkendők — Miderek és Gyermekruhák

legolcsóbb árban kaphatók

KELL MANÓ-nál

ARAD, Andrassy-tér, Első Aradi Tkp. épületben.

Veszek

zálogczédulákat!!!

tört aranyat, ezüstöt és ékszeres tárgyakat a legmagasabb árban.
 Eladás legjutányosabb árban kedvező fizetési feltételek mellett is

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész Templom-utca, Minorita-palota

Szőnyegek.

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.
 ÁGYNEMŰ-GYÁR.

Brády-Mária-Czelli féle gyomorcsépek

KITÜNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves házi- és étvágytalanságnál, gyomorérgényeségnél, kellemetlen szaga lélekzavarnál, vérszegénységnek, iszony és hányingereknek, gyomorgörcsőknek, székkenyvedések és szorításoknak.

Ugyazinté főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcsépek** sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palack ára használati utasítással 40 kr., kétszeres palack ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomorcsépet** kérjünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a régi hírneves valódi **Brády-féle** gyomorcsépet, melynek üvege 40 kr., dupla üvege 70 kr.-ba kerül, kapjuk; míg az utánzatok, hamisítványok és értéktelen csépek olcsóbb áron, 35 kr.-ért adnak el.

Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királyhoz”
Bécs, I. Fleischmarkt 1.

Főraktár: **Török József** Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12.
Továbbá az összes gyógyszertárakban. 2421

1310—900. a. sz.

Hirdetmény.

A vallás és közokt. m. kir. miniszter ur az 1900. évi június hó 20-án kelt 6790/1899. sz. rendeletével a simándi gör. kath. templom újraépítését 17961 korona 22 fillér és természetben kiszolgáltatandó 9326 korona 50 fillér pénzértékű és készpénzzel megváltható 2148 kézi és 1500 ígás napszám erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat kivitelének biztosítása céljából az 1900. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántéppénz (vagy a bántéppénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, söhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1900. augusztus 24. 2550

Aradm. m. kir. építészeti hivatal.

500 forintot fizetnek annak, aki

Bartilla fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. — Kapható Aradon: **Rozsnyay Mátyas** gyógyszertárában, Szabadság-tér. 2427

Egy jó házból való

= fiút =

fűszer- és vegyeskereskedésben

tanulónak

teljes ellátás mellett 2351

felvesznek.

Berger Manó

ARAD-VÁR.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-teszt és zairmentes készítmény a.....

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkátt (mitesszer) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is nébájós arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőleg hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálati bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

NASCHITZ-intézet

Budapest, Andrassy-ut 34. szám.

6 osztályu

nyilv. felsőbb leányiskola ☆ nyilv. minta elemi iskola.

Államilag érvényes bizonyítványok, országos hírv internátus.

Kitoktatás minden felekezeti részére és szombatonként isz. istentisztelet.

Előjegyzések és beiratások naponta

2532

az igazgatóságnál: Budapest, Andrassy-ut 34.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által fel-talált **ibolya-crème** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőmet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel **Narsitzky Adó.**

Szeplő, májfolt, bibircs bőrvörösséget és mindennemű arczszépitőszert bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsza és crém színben 60 kr.

Hajós- **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóviz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérülöm és rózsza színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. l üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyemmel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Okleveles gazdatiszt azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok Holländer Sámuel nagybirtokos Csermő (Aradmegye) czimzendők. 2553

A nádas körjegyzéségnél egy a jegyzői teendőben jártas fiatal ember
600 korona évi fizetés, lakbér és élelmezés mellett
azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok alulirothoz intézendők.

Nádas (Aradmegye), 1900. augusztus hó 29-én.

2556

Jung, körjegyző.

= Az aradi = zenedében

folyó évi szeptember 4-én kezdetét veszi a 68-ik tanév és pedig a következő tanszakokkal: zongora, hegedű, gordonka, viola, czimbalom, klarinét, fuvola, magánének, mint főtanszakok, továbbá zeneelmélet, kamarazene és karének mint mellékantárgyak.

Beiratási díj 10 korona, tandíj egész évre 50 korona.

Felnőtt fiatal emberek este 7 és 9 óra közt oktatásban részeseülhetnek.

Beiratásokat már most elfogad **Krispin József**, az aradi zenede igazgatója.

Arad, 1900. aug. 15. 2357

BERGER-féle GYÓGY- KÁTRÁNY-SZAPPAN

Éves lekintések által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos elődkiütegek, ugyszintén orr-rossaság, ótvár, fagydag, láb-rossaság, fej- és arakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fa-kátrányt csak 40 szent és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak a saját elkészítésével határozottan Berger-féle kátrány-szappannal megrendelése a az ismert védjegyre. A szappanok elleni hatóanyagok elleni sikerrel alkalmazták a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyöngy kátrány-szappan az arcbőr tisztításánál elavoltására, a gyermeknek való mennyiségű legyengülés ellen feloldhatóan börtisztító, mosó és fürdőszappan mindennapi használatot szolgál.

Berger-féle glicerin-kátrányszappan

66 glicerin tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak használati utasítással együtt 35 kr.; dobozokban 3 db 1 frt., 6 db 1 frt. 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Benzoe-szappan** a bőr finomítására, **Borax-szappan** pattanások ellen, **Carbol-szappan** a bőr simítására humilóhelyeknél és más fertőző szappan Berger-féle **fenyő fürdő-szappan** és **fenyő-piper-szappan**, Berger-féle **ermek-szappan** a zseme korcsára (25 kr.), **lelthyol-szappan** rheuma és arcvérösség ellen, **szeptó-szappan** igen hatóság. **Tannin-szappan** lágyítás és hajkondulás ellen. **Fog-szappan** kecsőgömb. 1. sz. rendszer fogaknak, 2. sz. dombányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanoknál illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell követni, miután számlálatlan tapasztalatok vannak, nyár és főraktár: G. Hell & Comp. Trogna. Üzenjél: el küldésére a nemzeti gyógyszerállományban létező 1883.

A. KRISTÁLY St. Lukácsfürdői
hegyiforrás nagy mélységből
fakadó, állandó ösztételű,
igen tisztá, calcium-és mag-
nesium-hydrocarbonatos
ásványvíznek minősítendő.

Városi raktár: Mocsár-utca 5.

Araon: Dürr Kocsárd, Ring Zsigmond, Lázár Gyula, Ladányi László, Fejér Gyula, Rothstein Mór, Hoffmann József, Prolich István, Weisz Dávid, Singer és Schwarcz, Altmann Ede, ifj. Weisz Mór, Daimel Lajos, Éles Ármin, Éderer Károly, Herzog György, Krenn Ágoston, Karácsonyi Antal, Lázár Péter, Morvai Mór jól felszerelt fűszer-, csemege és ásványvízkereskedésben.

1442

Niért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénövény egy kivonata által a babkávét ízét és zamátját nyeri. anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkotórészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi maláta-készítmény értékes tulajdonságait a babkávét kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kíváncsok volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhez, a melynek ízét enyhébbé, és az íznek kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávénak az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávét kétharmadrészéhez kezdeni, a hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlíthatatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávét élvezete tiltatik, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, gyöngye és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánlatos. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjúságnak, különösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé soha sem lesz nyitva elárulva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arcképe mint védjegy és a „Kathreiner” név rajta áll.

Speczialista SÉRV-KÖTŐKBEN.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legelőkeltebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Ára: egyoldalu 6 frt. ketoldalu 12 frt.

Gyáramban (alapított 1878.) készülnek ezenkívül: mulabak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, haskötők, görccsérharisnyák és mindenféle gummiárak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. mű- és orvos sebészeti kötészert-gyáros

BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 21

≡ A brassói portland-czement-gyár ≡

ajánlja legkitünőbb

Portland-czementjét,

felelőség mellett, folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a

legolcsóbb árban. 1829

Aradon kapható: **KARÁTSYNYI ANTAL** urnál.

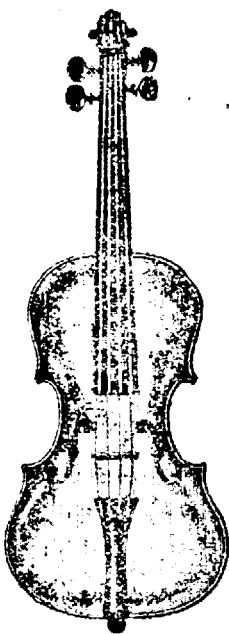
Tisztességes Egyének

bármily foglalkozással 1866. óta fennálló cégem részére, eredeti sorsjegyek részletfizetés melletti törvényszerű eladása által, mellékjövdelemképpen is, könnyen havi 200—400 koronát kereshetnek. Ajánlatok **FUCHS H.** váltóháza, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. szám intézendők. 271

≡ A legjobb hangszerek a világon ≡

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tököly-tér 1.sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb 1/2 és 3/4 nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttól 100 frtig.

Régi hegedűk, olasz eredetiek utánzatai 25 forinttól 200 forintig.

Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt.

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.

Kétsoros harmonikák 8 frttól 35 frtig.

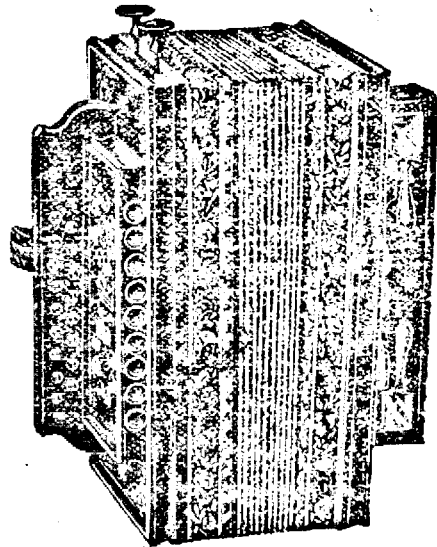
Cziterák 8 frttól 50 frtig. Klarinétok 3 frttól 50 frtig.

Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegy-tartók, hangjegy-állványok és a legjobb minőségű olasz húrok kaphatók a fentnevezett cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezése szükséges, hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tököly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.)

Telefon szám: 189. Telefon szám: 189.

Arad: Lázár Gyula, Központi szálloda.
Arad: Ladányi László, Árpád-tér.

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a **kellőtelten száraz** és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, **elkerülte**. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga vezetheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. **Teljesen betűd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután**

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a fasztruktúrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzetdmtr. (két közép-nagyságú szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 91. márc.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a csevegő s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánózzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a ezélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Prága, K. Berlin.

Arad: Lázár Gyula, Ladányi László.

B.-Gyula: Fehér István.

Brád: Ábrahám István.

1207

Arad: Lázár Gyula, Központi szálloda.
Arad: Ladányi László, Árpád-tér.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármely folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan **Rozsnyay-féle világhírű**

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. **Serail-zappan** egy drb. 30 kr. **Serail-hői tyopor** egy doboz 70 kr. Kitűnő és **valódi Epszappan** egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság

és gyomorgyengeség gyógyítására **ezreknek Karibadba** holtát ezt a csevegő itthon is elérhetik **Rozsnyay M.**

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. ez. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: Török József és dr. Egger Leo „Nádor“ gyógyszer-táraiban, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellőtebb szer. Különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másfépen bevenni nem tudják a **Rozsnyay M.-féle**

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pálya díjjal koszorúzott. Értékellen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a **ROZSNYAY M.-féle** pálvakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírosan Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat **Rozsnyay**

Vasaschinabora,

mely saját termései ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Alapított 1820-ban

A legáltalánosabb és legutányosabb betegség forrása szőnyegek, bútorkapok, cipők és szőrvetők, kőzetek, nagyban és kicsinyben.

JOANNOVITS DOME

BUDAPEST, IV., Váci-utca 25. sz.

Hírhíres gyári nagy raktára. Óriási választék poros és amyra szőnyegekben.

Ajánlatosan tudott dolog, hogy a szerep és szerepe, tőkletesen és fentartására a legkiválóbb és legbiztosabb a Földes-féle

MARGIT-KRÉME

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 30 fillér, puder 1.20 kor.

Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARADON.

Kapható minden gyógyszerüzemben.

SANTAL EGGER

speciális értékű szer

mindazon esetekben, hol az orvosok Santal-olajt vagy Copalivát ajánlanak.

SANTAL EGGER az igen drága és izérita keletindiai Santal olaj tartalma miatt igen határozottan az ifjúság bántalmait, miért az orvosok is rendelik.

Csak a törv. védett „Santal Egger” védjeggyel rendel.

Ára 2 korona — eredeti livegként — Védőre 3 korona 40 fillér előleges beküldése után bérmentve küldi a

„NADOR gyógyszerüz”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

SCHWARTZ-féle

Páratlan és nékülözhetetlen fogtisztító szer a

THYMOL

fog-kréme

1 tubus 60 fillér.

Mindenütt kapható.

KÖSZVÉNYÉS CSÚZ

egyedüli biztos gyógyszere a híres

CSÚZ- és KÖSZVÉNY-ÉTER.

Néhányesori beindulás után kigyógyít minden csúz, köszvény, reumabántalmat, fejfájást, szúrós, szárazszáj, fogfájást stb. Egy liveg 2 kor., postán 2 kor. 60 fillér előzetes beküldése után bérmentve küldi az egyedüli készítő

STEINER MIHÁLY városi gyógyszerüzára TEMESVÁR, Szt.-György-ter 12.

Ezország kipróbált, a legtöbb betegségről gyógyító lézi

gyógyszer a

Feller-féle ELSA-FLUID

Egy kisérlet és mindenki állandóan fogja használni.

12 liveget 5 koronáért bérmentve küld az egyedüli készítő

FELLER V. JENŐ gyógyszerész

STUBICA, Fő-utca (via Csáka-utca.)

legáltalánosabb egészségi egyiptomi

TURUL SZIVARKA-HÜVELY

300 és 2600 2000 és 2000 5000

postán bérmentve küld

ENGEL LAJOS SZÉKES

Orvokdólok és társai, akik akkor valódi, ha az élve egy vörö, és oldalt látható törv. baj, védjeggyel és néveléssel ellátott golyóba van csomagolva

MARIAELLI GYOMORÖRSEPEK

200 év óta előlment kitűnő hatású, gyomorbetegségek, étvágytalanságnál, nehéz emésztés stb. ellen. Egy liveg 60, nagy liveg 1.40 fillér. — Kapható minden gyógyszerüzemben. — Közvetlen küldő: **BRADY KÁROLY** „Magyar Király” gyógyszerüzára Bécs, I., Fleischmarkt 1., honnan 3 kis liveg 2.40 kor. vagy 2 nagy liveg 2.80 kor., bérmentve küldetik.

Orvosiilag ajánlott legújabb házirés a rossz emésztés, szűz, hányás, égő érzés stb.

PSERHOFER J. vértisztító labásai.

Nein szabadna hiányoznia egy háztartásban sem. Csak akkor valódi, ha minden doboz fedelmén a „PSERHOFER J.” név vörö látható.

KI AKAR LENNI?

egyeses önkéntes

A ki az előlt iskolákat nem végezte, az is lehet egyes önkéntes. — A ki már sor alatt állott, önkéntes. Születési év közlése. — Prospektus ingyen küld: **LICHTBLAU ALBERT** a nacionál elők. tanf. igazs., Debreczenben. Tankönyv: addol Drágontz J. m. kir. honvéd ezredés ny. és Mayer A. és Dr. kir. ország ny. Felügylet: a min. vál. és közokt. m. kir. minisr. megközelítésből a tank. kir. felügyelő.

Budapest legújabb látványossága a

BELVÁROSI KÁPÖKHÁZ

IV., Kigyó-ter 2. (Klőttő főhercegnő palotája.)

Videki találozó helye. — Káré: STURBB SÁNDOR.

26 ÉV ÓTA

AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAK BESZERZÉSI FORRÁSA

MAUTHNER ÖDÖN

BUDAPEST

CS-ÉS KIR-UDV-SZÁLLÍTÓ MAGKERESKEDÉSE

ANDRÁSSY-UT 23. ÉS ROTTENBILLER-UTCZA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Videkiek kedvenc találozó helye

KLIVENYI FERENCZ

vendéglő elsőrangú éttermei.

Budapest, VI. Andrásy-ut 39.

Kitűnő magyar konyha. — Valódi tiszta borok és a világhírű „Fachorrbräu” egyedüli kimerése.

Simon Pál jó hírnevű

PÁRIS szállodája

Budapest, Váci-körút 25.

100 szoba 1 frivó legjebb kiszolgálással együtt. Fűdők, elegans kávéház, arteter, sörcsarnok a házban. Vízvezeték és a megállóhely az összes pályaudvarok felől.

GOLIÁT MALATA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógyezőokra is szolgál.

ÁJÁNLJAK: Dr. Korányi és Dr. Kéthly egyetem tanár urak írogóbjoknál, vörözényedőknél, emésztési zavaroknál, gyengeségoknál stb.

Gyár és megrendelői hely:

KÖBANYAI KIRÁLY-SÖRFÖZŐ, KÖBANYA.

WOLF MOS

WOLF MOS

WOLF MOS

A legjobb órákat

lépezőidőbb és legújítatosabb órákat

RŐSELETTZE

szigorú szabott óráknál szűz Magyarországon a nemcsak az legjobb órák, hanem a legjobb órák

BRAUSWETTER JÁNOS kronometer-órás

Aréj: 2000 képpel ingyen 60 bérmentve.

BENZIN-MOTOROK

és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági ozélokra

OSERS és BAUER gyárából

a legjobbak és legújítatosabbak a létező szerkezetek között.

széleskörű és raktár: **DÉNES B.**

Budap., V., Váci-körút 61.

képes árjegyzék ingyen.

FRATELLI DEISINGER

küld

Flomébel vagy Triestből

5 kgr. Cuba kávé, válogatott . . . 15 kor. 60 fill.

8 Ceylon gyöngykávé . . . 17 . . . 15

olvámolva és bérmentve.

ARJEGYZÉK INGYEN.

SZABADALMAK

BUDAPESTI

MERSEBET KÖRÚT

világosság díjtalanul

Bel- és külföldi szabadalmak készítése, értékelése és finanszírozása. Védjegyek és mástrák lejtromozása.

Continental Bodegas

Portbor, Sherry, Malaga, Madeira, Marsala, Chablis, Rajna- és Mosel-borok.

Kaphatók minden jób filázó- és csomago-kereskedésben, szőlők, kávéházak és éttermekben.

ERTÉKESÍTŐ VALLALAT

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógymód régi és súlyos betegségeknél. Eredményei fokoztan bántalmasan terjed úgy a bol-miat a külföldön! Sikeresen gyógyít számtalan oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le- számolt a beteg életével.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

telet és nyári gyógyhely

BUDAPESTEN.

Előrangú kénes hővizű gyógy-fürdő, páratlan gőzfürdővel legmodernebb lezapfűdéssel, pompás ásványvíz eszódákkal, kád-és kád-fürdővel. — 200 kényelmes lakószobával. — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

ekedtség ellen gyors és kitűnő Eljen!

nyerési esélyű r. szab.

egyetlen használható az

MELLPASZTILLÁK

korona és 2 korona.

Doboz 1 . . . 50 fillér.

Próbéd

capetár és a raktárban: Egger málpasztilla szabadított meg.

Ha öszül a haja,

használd a kitűnő Zoltán-féle HAIR-REGENERATORY, mely nem mos. ha-nom a haj eredeti színét adja vissza. Üregje 2 korona. bérmentve 2 kor. 60 fillér. ZOLTÁN SÉLA udvari szállító gyógyszerüzára Budapest, V., Nagykorona-utca 36. Szabadg-ter 12.

100.000 sorsjegy.

50.000 nyereség.

Képe minden sorsjegyén.

A jelenkor legnagyobb sorsjátéka a sors. M.

OSZTÁLYSORS

Megrendelések intézője

GAEDICKE A. BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utca 17.

Dr. K. D. V. A. C. S. J. egyet. orvost. (Kipróbált és fényes-sikerrel bevált Aszthma, köszvény, szív-ese-, gyomor- bélbajoknál, idegjelok (Hysteria Nouras-chemis), makacs vé- és bórhatalmaknál. Biztos védelem a bérmentve és elmozar ar ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Vérgyógyítás — Hemopatia (relatiója és egyedüli néprajzi)

Dr. K. D. V. A. C. S. J. egyet. orvost. (Kipróbált és fényes-sikerrel bevált Aszthma, köszvény, szív-ese-, gyomor- bélbajoknál, idegjelok (Hysteria Nouras-chemis), makacs vé- és bórhatalmaknál. Biztos védelem a bérmentve és elmozar ar ellen. — Díjazott levelekre válaszol.

Legtökéletesebb és legbiztosabb gyógymód régi és súlyos betegségeknél. Eredményei fokoztan bántalmasan terjed úgy a bol-miat a külföldön! Sikeresen gyógyít számtalan oly esetben is, mikor a modern orvosi tudomány már le- számolt a beteg életével.

Hirdetéseket, reklámokat legálisan közölhet az összes bel- és külföldi lapokban az

összes bel- és külföldi lapokban az

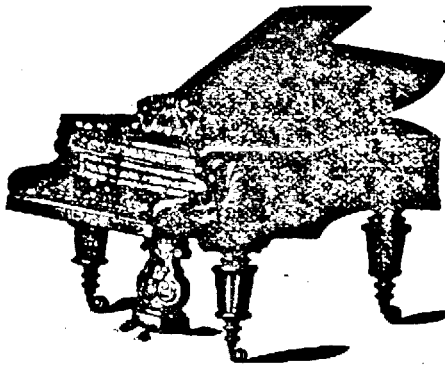
ALFALANOS TUDOSITÓ

Hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.)

Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.

Szakcsenten, pontosan és lelkiismeretesen esközzölhetnek az összes megbízások.

Költségetek ingyen.

Alapított 1865-ben.

A legszolidabb gyártmányu új és átjászott

■ ■ ■ ZONGORÁK,
■ ■ PIANINÓK és ■ ■
HARMONIUMOK ■ ■

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

Heckenast Gusztáv

hírneves zongora eladási intézetében

Budapest, most: IV., Gizella-tér 2. sz.

(a Váci-utca sarkán.)

Ehrbar, cs. és kir. udvari zongora-gyár, továbbá Schiedmayer és fiai stuttgarti udvari zongora-gyár és Thuringia Organ Co. harmonium-gyár egyedüli képvis. Magyarországon. — Árjegyzék ingyen.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és helyőlyag, az egyedüli legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tuczoja frt 3.— 4.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Masse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy áziacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50

■ ■ ■ Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve. ■ ■ ■

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Braudstättle 3.

1881-ben alapított hírneves higienia specialista cég. 1860

20% engedmény!

ki e hirdetésre hivatkozik!

„Stearoptinum“

(Olaj-sebtapasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj-sebtapasz, amely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, szúródás, égés, fagyás, mindentéle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

==== Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona. ====

2074

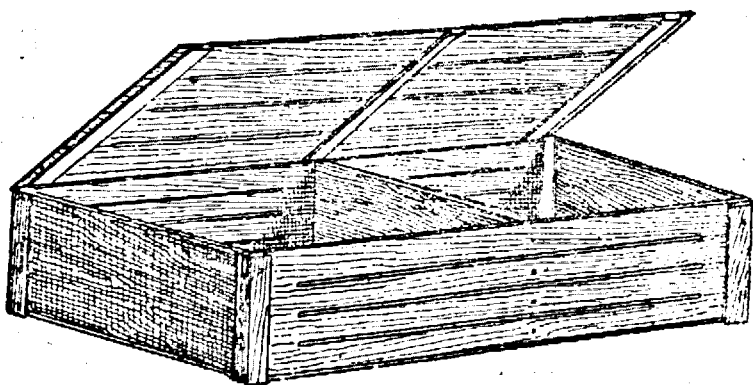
A hatásért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. — A pénz beküldésével vagy utánvéttel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában: **Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88., II. 25.**

Munk H. és Fiai

gőzfűrész-, parkett-, láda- és hordógyára
Maros-Szlatina, Arad-m.

Ajálja szőlő és egyéb gyümölcs, szárnyas, stb. szállítására

legújabb szabadalmazott farekeszeit,

melyek sokkal előnyösebben használhatók mint kosarak. — Minden ládikához a szükséges faanyagot ingyen!

Képvisező Arad részére:

2191

SCHÄFFER HENRIK, ARAD.

Arad, Szabadság-tér 21. sz. — Telefon 208.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izmadmányok. fémmérgezések, (higgyauy, zink, ezüst, ólom).

2. Vértaj (higgyauy s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérjés vesevulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógy mód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat 1 frt 25 kr., 15 jegy 15 frt.

Beléző kamarák. (Inhalató) Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat 75 kr., 15 jegy 9 frt.

Hidegvíz-gyógy mód. Egyszeri használat 60 kr., 15 jegy 7 frt.

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvallescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szívbeteg gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképessé tételére.

Havi díj 10 frttől feljebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

2314

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Kész butor eladás.

Aki olcsón, szép és jó butort akar venni, használja fel a kedvező alkalmat s fáradjon el az

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

alatti asztalos-üzletembe, ahol teljes háló-, ebédlő- és iroda szobaberendezéseket és egyes butordarabokat nagy választékban készletben tartok és olyanokra megrendelést készséggel elfogadok.

Tisztelettel

Varga József.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak

1900. évi szept. 12-én,

ingóságok

1900. évi szept. 13-án,

dél előtt 8 órakor a tekintetes város kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1900. június hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbítottak, sem ki nem váltottak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Weisz Dávid.

Egy jókarban levő
**Kölber-féle olajtengelyű
kocsi**

és egy

fatengelyű Sandlaufer

eladó

2562

Boczkó-utca 9. sz. I. em.

19217/388/1900. sz.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tesszük, hogy törvényhatóságunk területére nézve általunk a törvényhatósági utaink hálózatáról megállapított terveket és úthálózati kimutatást 1900. évi augusztus hó 25-től szeptember hó 25-ig a városháza emeleti tanács-termében közszemlére kitettük.

Szabadságában áll azokat bármely adófizető polgárnak megtekinteni s azokra netáni észrevételeit, vagy felebezését folyó évi szeptember 25-ig Arad sz. kir. város tanácsa útján betérjeszteni.

Kelt Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1900. évi augusztus hó 8-ik napján tartott rendes havi közgyűléséből.

Kiadta:
Institoris Kálmán,
főjegyző.

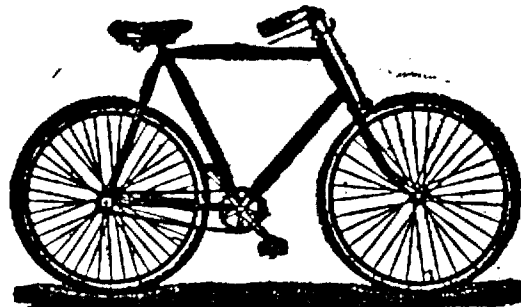
Állandó nagy raktár elsőrendű kerékpárakban, kerékpár s varrógép alkatrészei felszerelésekben.

SZÉKELY ZOLTÁN

kerékpár és varrógép raktára

ARAD, Andrásy-tér 25. szám.

Telefon 242.

Telefon 242.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben Andrásy-tér 25. sz. házban (Neuman-palota) Kemény Lajos ur volt helyiségében, egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kerékpár és varrógép raktárt,

egy szakszerűen berendezett műszerész műhelyvel kapcsolatosan nyitottam.

Sok éven át e téren szerzett tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy nagyrabecsült vevőimet mindig a legjobb áruval, szakszerű munkával, pontos és gyors kiszolgálással biztosíthassam.

Ugy a bel. mint a külföldi előnyös összeköttetésem lehetővé tették a legjobb német s angol gyártmányok képviselőit megnyernem.

A midőn a n. é. közönségnek magamat ajánlom, szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

SZÉKELY ZOLTÁN.

2560

Szakszerűen berendezett nagy javító műhely.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadságtér és Forray-utca sarkán.

Ujdonságaink

ruha kelme, flanel, kasan, fekete kelme és barchetokban már megérkeztek.

A közelgő iskolai évadra különösen ajánljuk

fegyházban kötött gyermek harisnyáinkat,

valamint a legjobb minőségű

gyermek fehérneműinket,

melyekből nagy választékot tartunk.

Mintákkal készséggel szolgálunk.

Rosenblüh H. és Társa Arad,

Alapított 1840.

Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Alapított 1840.

Eladó ingatlanok.

Az aradvárosi 5206. számú tlykben felvett Bitto és Brünnek düllökben fekvő 8 hold 870□-öl szántó földek, továbbá a Kuvin községi 809. számú tlykben felvett Kisztur és Funác düllökben fekvő 8 hold 1598□-öl szántó földek, végre az új-paulisi 551. sz. tlykben felvett 3½ hold szőlőföld, az

ahhoz tartozó kert, lak és présházzal együtt.

Az adásvételi feltételek Szalay Károly ügyvéd urnál, Arad, FABIÁN-UTCA 8. SZ. ALATT MEGTUDHATÓK. 2530

Előkelő külföldi

életbiztosító társaság

keres képviselőt, ki személyesen üzletszerűen foglalkozik.

Kifogástalan jellemű és kauczió-képes egyének ajánlatai „SOLID 1900” jelige alatt

Blockner J., 202

hirdető irodájához

Budapest, IV., SÜTŐ-UTCA 6. SZÁM KÉRETNEK.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

os. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító
kerületi gyógyszerész. Korneuburg Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst- érem, 30 dísz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diáktitkai szer lovak, marhák és juhoknak. Kizel 50 év óta a legjobb istállóban használatban étvágyhiánytól, rossz emésztéstől, valamint a tehénknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából. Egy doboz 1 korona 40 fillér, fél doboz 70 fillér. Valódi csak a fenti védjeggyel és kapható minden gyógyszerertárban és droguakereskedésben. Főraktár:

Franz Joh. Kwizda

cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

Fontos minden jó háziasszonynak!

Minták minden czikkből ingyen és bérmentve!

BRAUN N. A.

Minták minden czikkből ingyen és bérmentve!

Fontos az igen t. gazdaközönségnek.

Kizárólag

festék és fénymázak raktárai

József főherceg-ut 12. szám. ARADON. Fiók: Forray-utca 2/b. szám.

Helyi és megyei telefon 387.

Készpénzfizetéseknel 2% engedmény! olcsó árakból.

Legolcsóbb bevásárlási forrása: Csakis elsőrendű kül- és belföldi padló- és kocsifényező-mázaknak, ecsetek, bronzok, fedőlemezek, Carbolin, színes kátrány, kékkő, indiai hárs, stbnek. — Schramm Christóf-féle valódi borostyán padlófénymáz és Linoleum padlózománcz valódi „vaslovag” jeggyel egy doboz 90 kr. BRAUN N. A.-féle (amerikai) „Villámpadlózománcz” kizárólagos főraktára és szétküldési helye. — Ezen padozat és butor fénylakk 5 év óta van forgalomban és óriási kedveltségét annak elterjedése és keresettsége a legjobban igazolja. Főbb tulajdonságai: tükörfényessége és simasága, szagtalan és mosható, azonfelül rögtöni száradása és könnyű kezelési módja. — Mert bádogtartányokban van, felesleges festés előtt átüríteni. Szállítása veszélytelen és olcsó. — Egy teljes kilót tartalmazó doboz 90 kr. 3 színben kapható.

Vidékre díjtalan csomagolás!

Üzleti könyvek gyári raktára.

Iskola-szerek és könyvek legolcsóbb és legmegbízhatóbb forrása.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy 19 év óta jó hírnévnek örvendő kölcsön-könyvtáramat és könyvkereskedésemet

==== papir-, rajz- és író-szerek ====

bő készletével egészítettem ki.

Üzletemnek ezen ágait, miként az eddigieket is a legrealisabb alapon szerveztem és mindenkor törekvésem leendő, úgy minőség, mint árak tekintetében minden igénynek megfelelni.

Teljes tisztelettel 2554

KRAUSZ PAULIN

ARAD, Deák Ferencz-utca 2. szám.

Képes levelező-lapok és művész-kártyák legnagyobb készlete.

Nyomatványok felvétele izléses kivitelben.

Legjobb minőségű árúk.

Ujdonságok, különleges dísz-levelepapír.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Csak saját készítményü áru!

Kitűnő minőségű anyagi!

Világosi önszegélyző egyesület mint szövetkezet.

Meghívó.

**A világosi önszegélyző egyesület
mint szövetkezet**

folyó évi szeptember hó 16-án déleőtt 11 órakor

az egylet hivatalos helyiségében Világoson

rendkívüli közgyűlést

tart. melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

T Á R S Y:

1. Neupauer Antal elhalálása és Klein Henrick lemondása folytán két felügyelő-bizottsági tag választása.

2. Szekula Péter igazgató lemondása folytán 1 igazgató választása.

2563

Igazgatóság.

Hirdetmény.

Az aradi izr. hitközség t. tagjai a f. é. augusztus hó 27. tartott kultus-bizottsági ülés következő határozatairól értesítetnek:

1. A főünnepeken a zsinagóga bemenet csakis belép-tijegyek előmutatása mellett engedélyeztetik.

2. Azon régebbi intézkedés, mely szerint egy imaszék legfeljebb 2 személy által használható, újra hatályba helyeztetik.

3. Minden imaszék-tulajdonosnak és bérlőnek két példányban kiállított imaszéki-jegy kézbesítettik, a melyek azon személyek által, kik az ott megjelölt imaszéket használni akarják, a zsinagoga előcsarnokában levő e végből megbízott közegnek előmutatandók.

4. Hogy mód és lehetőség nyujtassék minden helybeli izraelitának a főünnepeken ajtatoskodnia, az eddigi 2 pótimaház mellett mint tavaly úgy ez idén is még egy harmadik is rendeztetik be, é. p.

a) a Boczkó utcában az „Arany csillag“-hoz címzett épületben **Kronstein József** ur,

b) a Bocskai-téri izr. leányiskola helyiségében **Weisz Adolf** ur,

c) a „Központi szálloda“ földszinti nagytermében **Ausch Mór** ur vezetése alatt. Mindhárom pót-imaházban gondoskodva van az istentisztelet méltó megtartásáról.

5. A zsinagógaiban levő s a hitközség tulajdonát képező imaszékek bérbeadása az e célra kiküldött bizottság közreműködésével **f. é. szeptember hó 9-én veszi kezdetét.** A jelenlegi bérlők, ha bérben birt imaszéküket továbbra is megtartani óhajtják, az imaszéki jegyeket az előjáróság által meghatározott bérlétdíj lefizetése mellett **t. é. szeptember hó 8-ig** a hitközség jegyzői pénztári hivatalában a hivatalos órák alatt átvehetik. Szeptember 19-én az eddigi bérlőknek előjoga megszűnik és azon imaszékek, melyekre nézve a jelenlegi bérlők nem intézkedtek, illetőleg a bérlétdíjat le nem fizették, azon naptól fogva másoknak fognak bérbe adatni.

6. A pótimaházak imaszékeinek bérbeadása szintén a hitközség jegyzői és pénztári hivatalában eszközöltetik, kivéve a „Központi szálloda“ nagytermében berendezett fiókimaházba szóló jegyeket, melyek alulírott hitk. alelnök irodájában válthatók ki és **f. é. szeptember hó 16-án** kezdődik. A pót-imaházakra szóló imaszéki jegyek szintén csak a bérlétdíj előzetes lefizetése ellenében szolgáltatnak ki.

Aradon, 1900. évi augusztus hóban.

Az aradi izraelita hitközség előjárósága.

Khon S. N.

hitk. alelnök.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 27-től szeptember hó 15-ig minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig tartatnak.

Az intézet nagyszabású szervezete, a tanári kar magas és sokoldalú képzettsége, valamint a legalaposabb és legczélszerűbbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztosítja.

Tanítatnak mint főtanzakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon czimbalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint mellék-tárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, aesthetika, magyar irodalom, karének, zongora összjáték, kamara zene, zenekar iskola és zene-módszertan, ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.

Unger Mór, hegedű, közép- és kiképző osztályok, karének, zenekariskola.

Sperber Frigyes, hegedű, mélyhegedű, kam.-zene.

Müttermüller József, gordonka, zongora és kamarazene.

Odry Lehel, ének, hangképzés.

Békessy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.

Schreyer Jakab

Szilágyi Gyula } zongora és zong. összjáték.

Uresch B., fuvóhangszerek.

Siebert Hermína, ének, hangképzés.

Müttermüllerné Lengyel Erzsí

Klein Sándorné

Bayer-Bettelheim Ida, felügyelőnő

Seywarth Irma, czimbalom.

Herczeg Róza

Hegyessy Gizella } segédtanítónők.

Tandij egy évre az alsó osztályban **50 frt**, a felső osztályokban **60 frt**, fuvóhangszerekre **10 frt**, a mely összeg mindenkor előrefizetendő, kívánatra fél-, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások augusztus hó 27-től szeptember 10-ig d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. Beiratási díj 5 frt.

Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben, ugy a múlt évi, mint az ujonnan jelentkező növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság:

2379

Schreyer Harry. Unger Mór. Müttermüller József. Sperber Frigyes.

NEUMANN.

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2381

ALAPITTATOTT 1870.

ALAPITTATOTT 1870.

HÖNIG ANTAL és FIAI egyedüli vászon gyári főraktára

Arad és vidéke részére **ARADON**

Wadowsky Gusztáv

árúházában.

Uj nagy küldemény érkezett
Hönig Antal és Fiai

morva schönbergi gyárából
legjobb és legolcsóbban elősmert

vászon,

asztalnemű, kávésterítékek, törülközők és zsebkendők; ugy

Schroll Benedek Fia
hirneves chiffon-gyártmányai, melyeket eredeti gyári áron ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

Folytonos újdonságok
selyem-, divat-, mosó-kelmék, fehér és színes divat-barchettek.

Dús választék osipke-, szövet- és Tunnis-függönyökben.
Futó-, pamlag- és szalon-szőnyegek,
ágy- és asztalterítők minden kivitelben.

Levarrott
paplan és matraczok,
melyeket legolcsóbb árban ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

==== Óriási raktár ====
férfi-divat cikkekben
u. m.:

ing, gallér, kézelő, nyakken-
dők, kész alsó-nadrágok vagy
méret után készítettnek, fe-
hér és színes zsebkendők, ha-
risnyák és esernyők.

Valódi Jäger-alsóruhák, valamint
kihazaisítási kelengyék dus raktára. Összeál-
lítva 150 frttól 3000 frtig; mind a legjobb
anyagból készülnek, melyeket ajánl

Wadowsky Gusztáv
árúháza Aradon.

Kinglinen csodavászon 1 vég 23 méter $\frac{4}{4}$ 6.50 frt. $\frac{5}{4}$ 7.50 „

1 vég pamutvászon 6 lepedőre 1 vég 14 mt. 155 cm. sz. 8.50 frt.
1 vég 14 mt. 168 cm. sz. 9.50 „

STERNM.A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

Aradon, Andrásstér. 2368